ÅLANDSBANKING

NR 1 2020

KAPITAL-FÖRSÄKRING ELLER INVESTERINGS-SPARKONTO

Vilket alternativ passar bäst för dig?

Varför Testamente?

När är det bra att skriva ett testamente?

Martin Sjöberg

Pionjär med fokus på att lösa miss-bruksproblem

STEFAN SAUK

En kreativ entreprenör med skådespeleriet som bas

ÅLANDSBANKEN

INNEHÅLL NR 1

3 LEDARE

4 PORTRÄTTET: STEFAN SAUK
Mångsidig kreativ entreprenör ställer om

8 EKONOMISKA KRISER
En historisk tillbakablick

12 ATT VÄLJA SPARFORM
Kapitalförsäkring eller investeringssparkonto?

15 ÅLANDSBANKEN EURO BOND
Bästa räntefond i Norden för sjunde året i rad!

16 KUNDPORTRÄTT: MARTIN SJÖBERG
Med den personliga erfarenheten som drivkraft

20 TRYGG
Mer trygghet både hemma och på resan

22 MAGNUS JOHANSSON
Ledare med känsla för kundrelationer

26 HAVSVIDDEN
Med känsla för havet

30 BÖR DU SKRIVA ETT TESTAMENTE?

32 ÅLANDS GOLFKLUBB
Modig satsning stärker Ålandsgolfen

36 ÖSTERSJÖPROJEKTET

38 PLAST HÖR INTE HEMMA I HAVEN!

40 TIPS & NYHETER

42 5 FRÅGOR TILL PETER WIKLÖF

16 MARTIN SJÖBERG

26 HAVSVIDDEN

16 MAGNUS JOHANSSON

36 PLAST I HAVEN

32 ÅLANDS GOLFKLUBB

Ålandsbanking utges av Ålandsbankens filial i Sverige, Stureplan 19, 107 81 Stockholm, **Telefon** Stockholm 08 791 48 00, Göteborg 031 333 45 00, Malmö 040 600 21 00 **Ansvarig utgivare** Magnus Johansson **Chefredaktör** Therese Pettersson **E-post** therese.pettersson@alandsbanken.se **Layout** Erik Larsson och Kristofer Laidwa **Omslagsfoto** Ralf Turander för 1,6 & 2,6 miljonerklubbens välgörenhetsbok Minnenas Mat. **Tryck** Grano Oy på miljövänligt papper.

NÄR OMVÄRLDEN PRÖVAS SKA VI STÅ STARKA TILLSAMMANS

Vi lever i exceptionella tider. Coronavirusets utbredning och spridning har påverkat och fortsätter att påverka oss alla på olika vis just nu. Mor -och farföräldrar bör inte träffa sina barnbarn, elever kan inte träffa sina lärare och hemester har förvandlats från nyord till verklighet. Det personliga mötet är satt på undantag och det på obestämd framtid. Hur lång tid det kommer att ta är det ingen som vet, men att det kommer ta längre tid än vi till en början kanske trott börjar bli allt tydligare. Detta får effekter på både vår hälsa och ekonomin.

Inställt, uppskjutet och tillfälligt stängt har blivit en del av mångas vardag och både organisationer och egenföretagare har fått ställa om för att klara sig genom detta. Samma sak gäller för skådespelaren Stefan Sauk. Han är en av alla dessa egenföretagare som har lyckats ställa om. På sidorna 4–7 hittar du ett spännande reportage om hans intresse för Afrika och hur han har ställt om.

Ekonomiska kriser och börsnedgångar är i sig inget nytt och det är inte första gången som en pandemi sätter världsordningen på spel. Idag är det coronaviruset som härjar – för hundra år sedan var det spanska sjukan som satte spår i den ekonomiska historien. Genom att lära oss mer om historien vet vi att det förr eller senare vänder. Det hjälper oss att se framåt. På sidorna 8–11 kan du läsa en historisk tillbakablick om världens ekonomier.

I den här upplagan bjuder vi också på två ljuvliga ställen att drömma sig bort till på Åland. Dels en golfklubb med två 18-håls banor i underbar miljö, dels Havsvidden som är en unik resort på norra Åland där himmel möter hav. Jag har själv njutit av flera fantastiska solnedgångar på det här stället liksom kurat ihop mig inomhus när det stormat under höstmånaderna och kan varmt rekommendera ett besök när det åter blir tillåtet att resa.

Ljung och Sjöberg är ett annat reportage som jag vill slå ett extra slag för. De arbetar aktivt med det dolda missbruket av alkohol och droger inom organisationer som kostar näringslivet och samhället stora summor varje år. Och deras personliga erfarenhet är drivkraften. Naturligtvis bjuder vi också ett och annat tips om de tjänster vi erbjuder. Till exempel om hur du ska tänka runt ISK/kapitalförsäkring eller varför det är viktigt att skriva testamente.

I mer än 100 år har Ålandsbanken varit närvarande för sina kunder – i både med- och motgång. Vår värdegrund bygger på att förvalta relationer och därigenom skapa värde för våra kunder. Det kräver ambition, dedikation och förtroende. Särskilt i tider som dessa är det viktigt att vi visar våra kunder att vi finns till för er. Jag vet inte när det vänder, däremot vet jag att det en dag kommer en tid efter corona. Den dagen är det många med mig som längtar till.

Välkommen till en bank som värdesätter dig och miljön!

Magnus Johansson
Direktör Ålandsbanken Sverige

Mångsidig kreativ entreprenör ställer om

Text **Anders Ström** Foto **Hessman & Liljeton, Rickard L Eriksson** och **privata bilder**

Stefan Sauk närmar sig fyrtio år som skådespelare. Han har gjort det mesta inom teater, film och teve. Med åren har det blivit allt tydligare att han präglas av en mjuk-hård stil som gör honom rustad att ställa om i svåra tider.

Många skådespelare, författare och krögare har drabbats av coronakrisen. Evenemangen är avbokade, gästerna uteblir, verksamheter går på sparlåga och projekt skjuts upp till en oviss framtid. Istället för att ställa in försöker nu kreativa människor ställa om verksamheten och hitta nya vägar.

Större projekt och film är på paus. Annars är det ungefär som vanligt för Stefan Sauk. Han äter lunch med samma kompisgäng med social distans, och han tränar karate på egen hand, ibland även i dojon med andra utövare. Omställningen gäller framför allt hur arbetsdagarna ser ut. Idag blir det mer arbete i den egna ljudstudion hemma. Här läser han in ljudböcker i samarbete med en ljudtekniker som sitter någonstans i Sverige.

Det har blivit en hel del kriminalromaner genom åren. Den första ljudboken Stefan läste in var *Innan frosten* av Henning Mankell 2002. Han har också läst in David Lagercrantz trilogi i millenniumserien och gillar särskilt att göra ljudböcker av dansken Jussi Adler-Olsens kriminalromaner.

– Det är lätt att hamna i ett fack som skådespelare. I mitt fall spelar nog både min röst och mitt rykte in. Det passar för spänningsromaner. I vanliga fall läser jag in fyra, fem böcker om året, men i år lär det bli fler. Jag har läst in böcker länge. För nära tjugo år sedan blev jag delägare i ljudboksförlaget Storyside och var med och fick fart på ljudboksmarknaden, säger Stefan.

Med mer egen tid för konsumenterna lär

Stefan Sauk

Född: 1955 på Södra BB i Katarina församling, Stockholm

Familj: Dottern Lova född 1992

Utbildning: Teaterhögskolan i Göteborg 1980–1984

Gör: Skådespelare, mångsysslare inom kultur och nöje och kreativ entreprenör. Tidigare ordförande i Alzheimerfonden 2010–2013, numera i styrelsen. Ciceron på safari i Afrika.

Intressen: Kampsport, zen, meditation, racing, flyga, åka motorcykel, Afrika.

På Furillen utanför Gotlands nordöstra kust
Foto: Rickard L Eriksson

Stefan under en av sina resor till Serengeti, Tanzania.

intresset för ljudböcker utvecklas ytterligare. För en frilansare med rösten som verktyg kan det ge möjlighet till fler uppdrag.

Frilansverksamhet på flera ben

Stefans kreativa verksamhet har vilat på flera ben ända sedan han sade upp sig från Stadsteatern i Stockholm i slutet av åttiotalet och blev frilansare. Han är van vid att skifta mellan olika projekt. Teater, film, teve, föreläsningar. Vart och ett har sin tid. Uppdragen kombinerar han gärna med ett par, tre egna projekt.

– Det börjar med att jag snubblar över en historia. Ibland i möten med människor i mitt nätverk. Det finns så många spännande berättelser från verkligheten. Det intresserar mig. Jag vill också jobba tillsammans med människor där det händer något – samarbeten där det svänger.

Kreativ entreprenör med skådespeleriet som bas

Intresset för skådespeleri tog fart i slutet av sjuttiotalet på Filmhuset när Stefan satt och plöjde film på Cinemateket Filmklubben. Sedan gick han på Teaterhögskolan i Göteborg i början av 1980-talet.

– Där fick jag möjlighet att jobba med utländska pedagoger. De gick rakt på och var inte rädda för att säga sanningen. Det gav mig energi och var effektivt. Doreen Cannon från USA hjälpte mig att öppna revbensspjället in till de inre rummen i mig själv. Det är en förutsättning för att vara skådespelare.

Efter fyra år på Stadsteatern i Stockholm sade Stefan upp sig och blev frilansare. Det han lärt sig i Göteborg fick han användning för i den avskalade föreställningen av Spindelkvinnans kyss på Pistolteatern 1988 med Thorsten Flinck. Pjäsen regisserades av Christian Tomner. Mötet mellan den svenska teaterns ”bad boys” i slutet av den fysiska scenkonstens åttiotal blev omskriven för sin känslighet och sensualitet.

– Stockholms teatertuppar drabbar samman, skrev en journalist. Vi hade rykte om oss att vara hårda och tuffa. Men här fick jag ta fram andra sidor inom mig. En känslighet och skörhet. Det var en inspirerande och omvälvande tid för mig både som skådespelare och människa.

Ryktet om Stefan Sauks tuffhet och hårdhet är starkt överdriven, enligt honom själv. Den självsäkra skådespelaren med attityd och genomträngande blick ser han som ett skydd mot omgivningen.

– Jag har en högkänslighet som det var svårt att hantera när jag var yngre. Det har blivit lite lättare med åren. Jag har alltid haft en radar som gör att jag känner av omgivningen och människorna omkring mig. Den där känsligheten kan vara brutal, mest för mig själv, men effekten blir också att jag tycker mig se förbi de yttre lagren och in i människor.

”Vi hade rykte om oss att vara hårda och tuffa. Men här fick jag ta fram andra sidor inom mig.”

Gick igenom rutan på ett nytt sätt

Det publika genombrottet kom i början av nittiotalet med det kultförklarade inslaget *Tillfälligt avbrott* i satirprogrammet Lorry som kom samtidigt med teveserien Den Svarta Cirkeln på SVT. Det var en tid med få tevekanaler och utan internet och sociala medier. ”Det är mycket nu” och ”jag är skeptisk” blev bevingade uttryck. I Tillfälligt avbrott gjorde Stefan ny sorts teve. Han gick igenom rutan med stark närvaro, fysisk attack och vass samhällssatir. Rolf Börjlind skrev manus.

Stefan har medverkat i många scenproduktioner på Stadsteatrarna i Stockholm och Göteborg. Han har också spelat roller i film och teve. Bland annat som Carl Hamilton i spionfilmen Vendetta 1994. Han spelade också Hans Erik Wennerström i den första Stieg Larsson-filmen Män som hatar kvinnor och pappan i teveserien Torka aldrig tårar utan handskar efter Jonas Gardells roman. Med åren har han blivit något av en kreativ mångsysslare inom kultur och nöje.

Till mångas förvåning blev det också musikal. Stefan har vunnit Guldmasken som Bästa manliga musikalartist 1998 för sin insats i Miss Saigon på Göta Leijon.

– Då fick jag verkligen sträcka ut mig från min bekvämlighetszon. Det var en rejäl utmaning att sjunga på scen. Det hade jag inte gjort tidigare.

Med tiden blev det också egna föreläsningar och föreställningar. En av de framgångsrika föreställningarna som blandade humor och allvar var I huvudet på Bergqvist & Sauk tillsammans med Kjell Bergqvist 2006.

Biten av Afrika

Stefan är starkt samhällsengagerad och vill på olika sätt bidra så gott han kan till en bättre värld. Bland annat har han varit ordförande i Alzheimerfonden, där han numera ingår i styrelsen. Han har också blivit biten av Afrika dit han åker flera gånger om året under normala omständigheter. Intresset för kontinenten kom till honom i samband med en resa till Kenya. Som så många gånger förut började det med en berättelse från verkligheten. Safariguiden Jonas Geijke hade en dröm. Han ville genomföra en konsert med svenska artister i Masai Mara, förlängningen av Serengeti. Det blev startpunkten för en skola i Nairobi 2001 för flickor och pojkar som förlorat sina föräldrar i aids.

Första aktiviteten var en välgörenhetskonsert ute på savannen med ditbjudna svenska artister under stjärnklar himmel.

– Vi satt vid en jättelik lägereld och lyssnade när Mats Ronander, Mikael Rickfors och Johan Lyander spelade akustiskt för oss tillsammans med Chuto från Nairobi. Bakom oss stod massajerna som en mur mot lejonen som vi hörde i bakgrunden. Det var en mäktig upplevelse.

På senare år har Stefan också fungerat som ciceron på safariresor i Tanzania. Upplevelserna i Afrika sluter cirkeln.

– Tänk att det är härifrån vi kommer. Det är människans ursprung. Första gången jag kom till savannen kändes det som att det var en liten urgen som sprattlade till någonstans i min kropp och sa: ”you’re home now”. Jag var tagen av de enorma vidderna och människornas vänlighet.

”Jag fick verkligen sträcka ut mig från min bekvämlighetszon.”

Stefan är också inblandad i ett filmprojekt som ska dokumentera och väcka debatt om rovdriften och handeln kring noshörningshorn. I det projektet sammanfaller kärleken till Afrika och det starka samhällsengagemanget.

Ser positivt på nya utmaningar

Stefan deltog som tävlande i Let’s dance 2010 och slutade på femte plats. Under långa, hårda träningsdagar med Malin Johansson, som då var i 23-årsåldern och redan prisbelönt dansare, blev han starkare. Stefan hade tackat nej först, men han bestämde sig för att delta när han insåg att tävlingen kunde bidra till att nyansera bilden av honom själv.

– Det var en otroligt hård träningsperiod, närmare 70 pass på raken, som fick mig att öppna upp. Malin såg att jag var en annan person när vi tränade tillsammans. När andra människor kom in i bilden kom skölden fram. Det var en synnerligen lärorik period på många plan.

Stefan gästade också SVT-programmet Stjärnorna på slottet 2016. Där berättade han bland annat om sin svåra uppväxt med föräldrar i ständig konflikt och en självmordsbenägen mamma.

Kanske har de båda teveprogrammet faktiskt bidragit till att vidga bilden av Stefan Sauk. Den aggressiva karaktären i Tillfälligt avbrott, ”pilot-wannabeen”, rakheten som skådespelare och motorcykelföraren i svart läder paras på ett naturligt sätt med hans känslighet, humor och känsla för andra människor. Andra säger att Stefan gör allt för sina vänner.

På många sätt präglas Stefans person av namnet på den karatestil han tränat sedan sjuttiotalet. Goju Ryu – den mjukhårda stilen.

Kampsport och zen är för övrigt en perfekt skola för en skådespelare enligt Stefan. Den ger närvaro, energi, kontroll, fokus och flexibilitet. Allt man behöver för att nå fram som aktör. Också i det verkliga livet. ■

Tillsammans med Masaikrigare i Serengeti

EKONOMISKA KRISER – EN HISTORISK TILLBAKABLICK

Världens ekonomier växer stadigt över tid. Ekonomiska kriser och börsnedgångar är inget nytt. Genom att lära oss mer om historien vet vi att det förr eller senare vänder, även om det kan ta sin tid. Det hjälper oss att se framåt.

Text **Anders Ström**
Foto **Adobe Stock**

Världshistorien har präglats av återkommande ekonomiska kriser som varit något utöver det vanliga skiftet från blomstrande tider till lågkonjunktur. Ofta har uppgång gått före fall. Åtminstone det har vi lärt oss av historien.

Bubblor i ekonomierna har uppstått på många olika sätt genom århundradena och listan kan göras lång. Tulpanlökar, socker, kaffe, tobak, gruvor, vete, järnvägar, värdepapper, guld och olja är bara några exempel på den långa rad av tillgångsslag som bidragit till spekulativa uppgångar som slutat med krascher.

Även revolutioner, krig, terroristattacker, sjukdomar och svält har ödelagt samhällen och sänkt ekonomier. Det är inte första gången en pandemi sätter världsordningen på spel. Exempelvis spanska sjukan 1918–1920 har satt spår i den ekonomiska historien.

Uppgång och fall

Det som är gemensamt för många bubblor är att de ofta byggs upp, växer och spricker i samband med ett paradigmskifte. Järnvägens genombrott i USA och Storbritannien på 1800-talet och it-hypen kring millennieskiftet är några exempel på det. Skedet i utvecklingen lockar till drömmar, förhoppningar och spekulation. När priserna stiger lockas alltfler köpare att investera. Inte sällan med lånade pengar. Det gör att bubblan växer.

Nästan alltid finns det tecken och varningssignaler på vägen, men det är svårt att hoppa av i tid. Först efteråt vet man vad som hände. Inte sällan är det en oförutsedd händelse som efter en tids förändringar på marknaden gör att bubblan spricker.

Alla kriser har inte sitt ursprung i börsfall. Men under de senaste

decennierna har finanskriser varit en vanlig orsak till ekonomiska kriser. Det gör att det fortfarande finns en del att lära av börskrascher i historien.

Börskraschen på Wall Street 1929

Efter första världskriget blomstrade ekonomin i länder som inte varit med i kriget och överhettningen ledde till sammanbrott. Världen drabbades av en deflationskris i början av 1920-talet. I Tyskland som hade betalat stora krigsskadestånd rådde hyperinflation. När krisen var som djupast i landet kostade ett bröd flera miljoner riksmark.

USA kom in i en högkonjunktur 1922 och landets ekonomi växte kraftigt under det gyllene tjugotalet. Under den här perioden kom konsumtionssamhället till. De goda tiderna fortsatte under hela decenniet med några tillfälliga bakslag 1924 och 1927. Välståndet, avbetalningsköp och lånemöjligheter gjorde att även allmänheten började köpa aktier. Snart var nationen inne i ett börsrally som fick ett abrupt slut sent i oktober 1929 då börsen i New York föll kraftigt. Under det treåriga börsraset utraderades värden på 30 miljarder dollar. Kraschen övergick i depression med fallande produktion, priser och handel. Var fjärde amerikan var utan arbete 1933.

Den svenske finansmannen Ivar Kreuger drogs med i den stora börskraschen. Hans företag kunde inte betala skulderna som uppgick till 10 miljarder kronor. Ivar Kreuger hittades död på ett hotellrum i Paris 1932 med ett avfyrat handeldvapen på en stol bredvid sig. Efter tändsticskungens död 1932 uppdagades det att hans globala imperium hade byggts upp med gigantiska lån och komplicerade finansieringslösningar. På toppen var Ivar Kreuger en av världens rikaste män. Efter kraschen blev han själva sinnebilden för en framgångsrik persons uppgång och fall.

Den långdragna ekonomiska krisen spred sig till Europa. Både Sverige och Finland drabbades av arbetslöshet.

Det glada åttiotalet och svarta måndagen 1987

Efter andra världskriget hade Sverige en remarkabel uppgång. Under rekordåren på 1950- och 1960-talet hade de svenska företagen stora exportframgångar, samhällsekonomin blomstrade och välfärden byggdes upp. Framtidstron var stark. Men oljekrisen 1973–1974 drog in Sverige och övriga nordiska länder i ett ekonomiskt mörker.

När det glada åttiotalet kom stärktes den svenska ekonomin och avregleringar inom kreditmarknaden och bankernas vilja att låna ut pengar eldade på investeringarna i fastigheter och värdepapper. Men det satsades även stora pengar på konst, antikviteter och lyxkonsumtion. Yuppienallar och finansvalpar blev kännetecken för tiden. Men festen tog slut 1987 när världens kurser föll dramatiskt. På den svarta måndagen 19 oktober sjönk det amerikanska aktieindexet Dow Jones med nära 23 procent. Det var det största börsfallet någonsin på en enskild dag.

Stockholmsbörsen gick ned med 8 procent samma dag och 6 procent dagen efter. På bara ett par veckor tappade börsen 40 procent av sitt värde. Men aktiekurserna repade sig och året slutade med en mindre nedgång. Den reala ekonomin påverkades inte i någon större omfattning. Däremot bidrog det kraftiga börsfallet som så ofta till mänskliga tragedier.

Fastighets- och bankkrisen i början av 1990-talet

Det dröjde inte länge innan den svenska ekonomin rusade uppåt igen. I slutet av 1980-talet var spekulationerna i kommersiella fastigheter i full gång. Det var lätt och billigt att låna pengar och snabba klipp blev på modet. När finans- och fastighetsbolaget Nyckeln kom i ekonomiska svårigheter i augusti 1990 var det startpunkten på fastighetskrisen. Hösten 1992 deklarerade riksbankschefen Bengt Dennis att marginalräntan uppgick till 500 procent. Då var det uppenbart att Sverige var på väg in i en djup ekonomisk kris. Samtidigt var det ett kvitto på att den privata lånekarusellen var över och det extremt höga ränteläget fick bostadspriserna att falla kraftigt.

I Finland förbättrades ekonomin avsevärt under senare delen av 1980-talet och tillväxttalen var bland Europas högsta. Arbetslösheten var strax under 3 procent. Men den överhettade ekonomin ledde till att den finska banksektorn gick in i en kris i början av 1990-talet. Den

Historiska kriser i urval

- Prisrevolutionen på 1500- och 1600-talet
- Holländska tulpanlökskraschen 1636–1637
- Palmstruchska bankkrisen i Sverige 1663
- Bank Royale-skandalen i Frankrike 1710-talet
- Latinamerikanska gruvkrisen 1825
- Brittiska järnvägskrisen 1846–1850
- Guldkraschen i USA 1860
- Västeuropas sista hungersnöd i Finland 1867
- Järnvägskrisen i USA 1873
- Internationell finanskris 1877–1878
- Internationell finanskris 1907–1908
- Första världskriget 1914–1918
- Ryska revolutionen 1917
- Finska inbördeskriget 1918
- Internationell deflationskris 1921–1922
- Den stora börskraschen i USA 1929
- Kreugerkraschen 1932
- Internationell depression 1932–1933
- Andra världskriget 1939–1945
- Första oljekrisen 1973–1974
- Inhemska fastighets- och bankkriser i Sverige och Finland i början av 1990-talet
- Japans finans- och fastighetskris 1990–1992
- Asienkrisen 1997–1998
- Terrorattackerna i USA den 11 september 2001
- Global finanskris 2008–2009
- Coronakrisen 2020

höga skuldnivån, hög arbetslöshet och många osäkra krediter bidrog till problemen. Den finska ekonomin hade dessutom drabbats av förändringarna på världsmarknaden när den bilaterala handeln med Sovjetunionen minskat dramatiskt efter Berlinmurens fall 1989.

It-bubblan som sprack 2000

I slutet av 1990-talet präglades näringslivet i USA och världen av en ny guldrusch. Med förhoppningar om en evig tillväxt utan krav på lönsamhet gjorde unga entreprenörer entré på den globala marknaden med fokus på it och internet. Riskkapitalet drogs till den nya ekonomin och börskurserna rusade i höjden. I Sverige hette förväntningsbolagen Framtidsfabriken (Framfab), Icon Medialab och Boo.com. I it-hypen på de nordiska börserna ingick också tunga företag som Ericsson och Nokia.

Efter sju års uppgång på Stockholmsbörsen sprack it-bubblan i mars 2000. Toppåret 1999 gav en avkastning på 65 procent men efter det visade börsen en negativ avkastning tre år i rad på totalt 70 procent. Därefter vände aktiekurserna uppåt igen och Stockholmsbörsens generalindex slutade på lite drygt plus 29 procent 2003.

Finanskrisen 2008

Den senaste finanskrisen började på husmarknaden i USA genom att osäkra lån såldes vidare genom komplexa strukturella produkter till orealistiska värden. När banker och finansinstitut började förlora pengar saknades det kapital i det amerikanska banksystemet och bankerna slutade att handla sinsemellan. Det gjorde att den interna bankmarknaden kollapsade hösten 2008. Som en följd av det gick finansinstitutet Lehman Brothers i konkurs. Det blev början på en global finanskris som spred sig över världen. Det resulterade bland annat i den isländska bankkrisen och Lettlands finanskris. Även de nordiska länderna drabbades av ekonomisk kris.

”Det enda vi vet efter att ha varit med om kriser förut är att det förr eller senare vänder.”

Tillfällig nedgång efter lång uppgång

Efter den senaste finanskrisen växte de västerländska ekonomierna sig allt starkare. Med undantag för två tillfälliga nedgångar 2011 och 2018 på grund av eurokrisen, Greklands låneproblem och tillfällig börsoro ökade värdet stadigt på Stockholmsbörsen under drygt tio år.

Men i början av 2020 slog coronakrisen hårt mot världens börser. Under mars föll Stockholmsbörsen med 13 procent, Dow Jones backade med 14 procent och Euroländernas index Stoxx föll med 16 procent. Stockholmsbörsen backade hela 20 procent under februari och mars, men index hämtade sig en aning under april. Efter det har börsen gått starkt, trots oron.

Det som hade börjat som en hälsokris övergick snart i en ekonomisk kris som drabbade samhällen över världen i olika hög grad. Snabbt, globalt och medialt blev kännetecken för krisen.

Historiskt sett är inte coronakrisen en finansiell bubbla i vanlig mening, men det kraftiga fallet på världens börser kom efter en lång uppgångsperiod. Börserna hade i stort sett utvecklats positivt ända sedan 2009 på grund av lågräntemiljön, kraftiga stimulanser av ekonomin och företagens framgångar. Få anade att det var ett nytt virus som skulle bryta den positiva trenden på världens börser.

Hur djupa de ekonomiska följderna av krisen blir vet vi inte ännu. Inte heller hur länge den sträcker sig. I en tid av osäkerhet och oro är det svårt att göra några prognoser. Det enda vi vet efter att ha varit med om kriser förut är att det förr eller senare vänder. Kriser kommer och går.

Den historiska statistiken för börs och BNP visar att den långsiktiga tillväxten varit stabil över tid. Under längre tidsperioder visar sig kriser och kraftiga börsnedgångar som hack i kurvan. Inte som skillnad mellan toppår och bottenår. ■

Anders Ström är författare och fri skribent. Han har bland annat skrivit Investeringsboken – din guide till ekonomiskt oberoende. Artikeln är skriven 03/2020.

Ofta – men inte alltid – bra att byta

Kapitalförsäkring mot investerings-sparkonto

Se över din kapitalförsäkring – om inte skälet är till exempel att förvara onoterade värdepapper eller utnyttja möjligheten med särskild förmånstagare kan det finnas anledning att byta till ett investeringssparkonto. Ska man välja investeringssparkonto (ISK) eller kapitalförsäkring när man ska köpa aktier och fonder?

Text **Fredrik Benson** Foto **Adobe Stock** och **Micheile Henderson /Unsplash**

För privatpersoner är en kapitalförsäkring och ett investeringssparkonto snarlika produkter, men det finns mycket att tänka på när du ska börja investera eller spara i aktier eller fonder. Syftet med ditt sparande och vad du vill spara eller investera i är avgörande för vilket konto du ska välja.

Kapitalförsäkring

En kapitalförsäkring är som namnet antyder en försäkring, men försäkringsinslaget är mycket begränsat. Syftet med kapitalförsäkringen är mer att fungera som ett skal för finansiella placeringar. Man kan teckna en kapitalförsäkring både som privatperson och som företag. För ett företag eller en företagare kan det finnas många fördelar med kapitalförsäkring, men i den här

artikeln inriktar vi oss på den privata spararen.

I kapitalförsäkringen kan man både månadsspara och betala in engångssummor. De inbetalade premierna är inte avdragsgilla utan sker med skattade medel. En kapitalförsäkring är ett så kallat schablonbeskattat konto, vilket innebär att du betalar en viss procentsats i skatt per år. Avkastningsskatten baseras på kontots värde per den 1 januari samt de insättningar som man gör till kontot under året. Avkastningsskatt som ska erläggas beräknas på försäkringens kapitalvärde, som multipliceras med föregående års statslåneränta (som var -0,09 procent då den fastställdes den 30 november 2019) plus 1 procent. Dock finns en lägre gräns på 1,25 procent som man måste ta i beaktade. Om statslåneräntan plus de 1 procent blir lägre än 1,25 procent tillsammans kommer schablonintäkten automatiskt att höjas till just 1,25 procent. Det framräknade beloppet beskattas sedan med 30 procent. I praktiken blir därmed skatten i år 0,375 procent (1,25 % *30 %) av värdet.

Det som framför allt gör investeringar via en kapitalförsäkring intressant jämfört med att spara i vanlig aktiedepå är skillnaden i beskattning och möjligheten att ha fler typer av tillgångar i försäkringen. För de investeringar man gör i noterade värdepapper där bolaget man investerat i lyckas med sin tillväxtresa väntar med stor sannolikhet en större värdeökning, och den ”vanliga” skattesatsen (30 procent) som investeraren får betala vid en försäljning av det noterade innehavet riskerar att bli onödigt stor om aktierna förvaras i en vanlig aktiedepå.

Placerar du dina onoterade investeringar i en kapitalförsäkring får du istället för kapitalvinstskatt på 25 procent betala en låg, årlig schablonskatt. Samma gäller för utdelningar – istället för direkt skatteuttag på 25 procent debiteras schablonskatt. Du slipper också deklarera dina köp och försäljningar. Du som investerar i onoterade innehav via kapitalförsäkring måste vara okvalificerad ägare som inte omfattas av de så kallade 3:12-reglerna vid beskattning av vinster och utdelningar. Det betyder att du måste vara en passiv investerare som inte själv eller via någon närstående är verksam i bolaget som är föremål för investeringen.

En kapitalförsäkring innehåller även ett efterlevandeskydd, vilket innebär att om du avlider utbetalas hela kapitalet till angiven förmånstagare. Och här har vi egentligen det enda försäkringsmomentet i produkten. Du kan enkelt bestämma vem som ska få dina pengar vid ett eventuellt dödsfall utan att skriva testamente. Du kan sätta upp villkor för förmånstagare vid gåva eller dödsfall, till exempel att pengarna ska vara enskild egendom, och även styra pengarna till en annan förmånstagare än inom familjen. En annan fördel med kapitalförsäkringen är att den kan användas så att du sparar till någon annan. Du kan själv bestämma när pengarna ska betalas ut.

Kapitalet i kapitalförsäkringen kan tas ut som en engångsutbetalning eller, med hjälp av försäkringsbolaget, enligt en utbetalningsplan. Utbetalningarna från en kapitalförsäkring beskattas inte.

”Du kan enkelt bestämma vem som ska få dina pengar vid ett eventuellt dödsfall utan att skriva testamente.”

De två sparformerna i korthet

Skatt: Skattemässigt skiljer sig de båda sparformerna marginellt. Tycker du att det är bekvämt att avkastningsskatten betalas direkt ur din depå är kapitalförsäkring att föredra. För en kapitalförsäkring är skatten en definitiv källskatt som beräknas separat utan koppling till andra inkomster och utgifter i inkomstslaget kapital. För investeringssparkontot betalar du skatten i samband med deklarationen året efter beskattningsåret. Du kan med investeringssparkontot kvitta din schablonintäkt mot kapitalförluster eller andra utgifter i inkomstslaget kapital.

Innehavet: Investeringssparkontot är inte någon försäkring och värdepappren som förvaras på kontot ägs direkt av kontoinnehavaren. Vill du ha möjlighet att rösta på bolagsstämmor för ditt aktieinnehav bör du välja ISK. Innehavet du har i kapitalförsäkringen ägs formellt av försäkringsbolaget.

Tillgångar i kapitalförsäkringen: Det finns tillgångar som man kan ha i en kapitalförsäkring som man inte kan ha i ett investeringssparkonto (till exempel onoterade värdepapper). Man kan heller inte sälja tillgångar i ett investeringssparkonto direkt till en motpart utan måste sälja dem på en reglerad marknad.

Vid dödsfall: Vill du spara till en speciell person eller namnge vem som försäkringen ska tillfalla vid ett dödsfall är det kapitalförsäkring som gäller, för ISK gäller vanliga arvsregler vid dödsfall.

När kan ISK vara intressant

ISK är också ett schablonbeskattat konto. Procentsatsen är baserad på kontots värde istället för på de vinster du gör på ett vanligt aktie- och fondkonto. Det är inte någon form av försäkring utan de aktier eller fonder du har på kontot ägs direkt av dig. Skattemässigt skiljer sig de båda sparformerna marginellt.

Skatten som du betalar för ett visst år utgår från ett så kallat kapitalunderlag. Kapitalunderlaget beräknas årligen och består av värdet av tillgångarna på investeringssparkontot vid ingången av varje kvartal, insättningar till kontot under året samt värdet av överföringar av värdepapper.

Summan du får fram ska sedan delas på fyra. Det genomsnittliga värdet kallas för kapitalunderlag.

Kapitalunderlaget multipliceras sedan med statslåneräntan per den 30 november året före beskattningsåret + 1 procentenhet (-0,09 % år 2019). Även för denna sparform finns dock en lägre gräns på 1,25 procent som man behöver ta hänsyn till. Om statslåneräntan plus de 1 procentenheterna blir lägre än 1,25 tillsammans kommer schablonintäkten automa-

tiskt att höjas till just 1,25 procent. Det framräknade beloppet beskattas sedan med 30 procent. Och precis som för en kapitalförsäkring blir skatten i år 0,375 procent (1,25 % *30 %) av det framräknade värdet.

När bör du överväga ett byte från kapitalförsäkring till ISK?
Om inte skälet är att till exempel placera onoterade värdepapper eller utnyttja möjligheten med särskild förmånstagare och om man kan klara av att sköta utbetalningarna själv så finns det anledning att fundera på ett återköp av kapitalförsäkringen och ersätta den med ett investeringssparkonto.

Ett viktigt skäl för att byta till ISK kan också vara att många av dessa äldre, eller för all del även nya, kapitalförsäkringar kan ha höga avgifter som kan urholka kapitalet. Administrationsavgift, kapitalavgift och årsavgift är olika benämningar på procentuella och fasta avgifter som kan tas ut på det insatta kapitalet. En inte allt för ovanlig avgiftsstruktur är att en kapitalförsäkring kostar cirka 0,7 procent av kapitalet plus en fast årlig avgift. I detta ingår inte avgifter i själva innehavet i försäkringen, till exempel fondavgifter – det är bara avgifter som försäkringsbolaget tar ut för att erbjuda produkten.

Investeringssparkontot beskattas i stort sett på samma sätt som kapitalförsäkringen men själva kontot är avgiftsfritt. Det enda man betalar är schablonskatten på innehavet. De flesta kapitalförsäkringar har inlåsningsavgifter, som gör det extra dyrt om du skulle vilja ta ut en försäkring innan fem år passerat efter teckning. Försäkringen är alltid låst för uttag första året och från och med år två kan det kosta upp till 4 procent att återköpa den. Avgiften avtar och försvinner oftast helt efter fem år. Sammantaget kan de många avgifterna kosta dig tusenlappar – och då är inte ens skatten inräknad. Förvaltningsavgifter för innehaven i ett investeringssparkonto måste du såklart betala men du slipper års- och uttagsavgifter.

”Ofta är månatligt fondsparande ett första steg mot placeringsvärlden.”

Sammanfattningsvis:
Har du pengar i en kapitalförsäkring som du inte sett över på ett tag? Hör av dig till din rådgivare – vi hjälper dig att reda ut om denna försäkring passar dina behov, hur stora avgifterna är och vad det kostar om du skulle vilja återköpa försäkringen. Vill du byta till ett investeringssparkonto är det bra att göra det över ett årsskifte för att undvika dubbelbeskattning - avsluta kapitalförsäkringen just före årsskiftet och sätt in pengarna på ett investeringssparkonto omedelbart efter årsskiftet. ■

Kapitalförsäkring

- ✓ Du behöver inte betala reavinstskatt
- ✓ Endast en låg schablonskatt
- ✓ Enkel deklaration
- ✓ En kapitalförsäkring kan kopplas till ett barn som förmånstagare om det skulle hända dig något
- ✓ Du kan välja när barnsparet ska betalas ut till ditt barn
- − Du äger inte aktierna, försäkringsbolaget äger aktierna
- − Du får ingen rösträtt på bolagsstämman
- − Du kan inte kvitta vinster och förluster

Investeringssparkonto

- ✓ Du behöver inte betala reavinstskatt
- ✓ Endast en låg schablonskatt (ca 0,375%)
- ✓ Enkel deklaration
- ✓ Dina aktieinnehav ger dig rösträtt på bolagsstämmor
- ✓ Du täcks av den statliga insättningsgarantin på 950.000 kr (om din bank omfattas)
- ✗ Du kan inte kvitta vinster eller förluster
- ✗ Du kan inte handla med optioner eller warranter (Avancerat)

REFINITIV LIPPER FUND AWARDS
2020 WINNER NORDICS

Ålandsbanken Euro Bond bästa räntefond i Norden för sjunde året i rad!

Text **Jyri Suonpää** Foto **Jetro Stavén**

Placeringsfonden Ålandsbanken Euro Bond belönades nu för sjunde året i rad som den bästa räntefonden i sin kategori inom Norden. Finansbranschens högt uppskattade Refinitiv Lipper Fund Awards-priser publicerades i mars. Priserna tilldelas fonder som kontinuerligt kan överstiga den riskjusterade avkastningen för sin referensgrupp under en period på 3, 5 och 10 år. Urvalskriterierna är objektiva och gemensamma för alla fonder i gruppen och de baseras på entydiga och strikt kvantitativa kriterier. Refinitiv Lipper beskriver tillvägagångssättet i sin analys enligt följande:

– Den metodik och det tillvägagångssätt vi använder för att motivera utmärkelsen ligger till grund för alla våra analyser. Detta, tillsammans med ett grundligt och djupt förvärv av fonddata, leder till en unik jämförelse- och värderingsuppfattning av de fonder som jämförs samtidigt som det säkerställer att priset även återspeglar stabilitet.

För Ålandsbanken Euro Bond påvisas stabiliteten bland annat genom att fonden har vunnit priser i alla granskningsperioder som Refinitiv Lipper använt.

Även analysbolaget Morningstar, som jämför fonddata och fonder i sina respektive klasser, har försett Ålandsbanken Euro Bond med fulla och bästa fem stjärnor i alla sina granskningscykler. Detta påvisar fondens framgång i förhållande till dess kontrollgrupper och jämförelseindex.

Att utvärdera framgången för en enskild fond eller portföljförvaltare är alltid lite knepigt och aldrig helt entydigt. En fonds framgång kan vara en tillfällighet, och även bero på tur. Portföljförvaltaren har kanske lyckats under den specifikt undersökta perioden.

Effekten av denna slumpmässighet kommer emellertid att minska när avkastningshistorikens period förlängs. Om fonden och portföljförvaltaren under en period på flera år har kunnat överträffa de övriga företagen i jämförelsegruppen, det vill säga fonder med liknande investeringspolitik som investerar i liknande instrument, så har man säkert gjort något på rätt sätt.

Vi i ränteförvaltningen vill tro att receptet för framgång inte behöver vara särskilt komplicerat. En portföljförvaltare bör fokusera på var hen har den bästa komparativa fördelen. För oss är det kännedom om de nordiska företagen och kännedom om marknaden. Tillräcklig diversifiering, långsiktiga investeringar och i synnerhet minimering av handelskostnader är utan tvekan faktorer som på ett positivt sätt påverkar vinsten.

Naturligtvis är även ett kunnigt och kompetent team av största vikt. Att tro på det du gör, ha disciplin och en dos ödmjukhet är åtminstone enligt vår erfarenhet en förutsättning för framgångsrika investeringar.

”Vi vill uppnå en så jämn avkastning som möjligt på lång sikt.”

Ålandsbanken Euro Bond är en aktivt förvaltad räntefond som investerar i utvalda ränteinstrument, som i huvudsak klassificeras som ”investment grade”, med vederbörlig hänsyn till de rådande marknadsförhållanden. Således avviker tidvis fondens investeringar och aktiva risk avsevärt från jämförelseindexet.

– Orsakerna till fondens framgång är bland annat en försiktig investeringsstil, med vilken vi vill uppnå en så jämn avkastning som möjligt på lång sikt, och favoriseringen av stabila nordiska företagslån, säger fondförvaltare Jarkko Toivonen vid Ålandsbanken Fondbolag Ab. ■

Förvaltarna i ränteteamet; från vänster Jarkko Toivonen, Pontus Soramäki och Jyri Suonpää

Med den personliga erfarenheten som drivkraft

Text **Anders Ström** Foto **Viktor Fremling**

Martin Sjöberg och Sarah Demitz-Helin har båda personliga erfarenheter av missbruk. Idag räddar de liv på arbetsplatser över stora delar av Sverige. Vi träffades i utbildnings- och vårdföretaget Ljung & Sjöbergs huvudkontor på Munkbron 1 i Gamla Stan i Stockholm för en tid sedan. Det blev ett möte med äkta engagemang.

Det dolda missbruket av alkohol och droger inom organisationer kostar näringslivet och samhället stora summor varje år. Det ser annorlunda ut än förr. De som missbrukar alkohol och droger har ofta jobb, bostad, utbildning, familj och vänner. De arbetar hårt och är skickliga på att dölja sitt missbruk. Och livet präglas av en ständig jakt på ny berusning.

Martin Sjöberg är en av grundarna av det framgångsrika företaget Ljung & Sjöberg som arbetar tillsammans med ett hundratal arbetsgivare för att motverka problem med alkohol och droger. Genom utbildning, utredning, rehabilitering och behandling hjälper Martin och hans kollegor arbetsgivare att rädda liv.

På 1990-talet var det han själv som behövde hjälp. Men den som fanns då hjälpte inte.

– Jag drack stora mängder alkohol och tog tunga droger som heroin och kokain. Flera gånger var jag nära döden. Ändå jobbade jag hela tiden. När jag var tvungen att vara borta från jobbet skyllde jag på min ögonsjukdom och magsår, säger Martin.

Martin varvade arbete med olika sorters rehabformer under tio år innan han blev nykter. Genom sina personliga erfarenheter har han kunskap om hur det dolda missbruket fungerar på arbetsplatser. Han vet också hur missbrukare tänker och agerar.

Pionjär med fokus på att lösa missbruksproblem

Efter många år av lögner och svek gentemot sina arbetsgivare var rekryteraren Martin Sjöberg och finansekonomen Fredrik Ljung brända i sina respektive branscher. Martin och Fredrik hade lärt känna varandra på självhjälpsmöten. De var arbetslösa och visste inte vad de skulle göra av sina liv. Men då fick de en idé. Martin och Fredrik ville dela med sig av det de visste.

Allt började med ett heldagsseminarium 2004 där Martin och Fredrik berättade om sina personliga erfarenheter av dolt missbruk. Efter ett år fick de in sin första stora kund. Alecta gav dem i uppdrag att utbilda pensionsföretagets kunder. Då hade också den tredje grundaren, Magnus Johansson, kommit in i bilden. Med sin specialisering på att lösa problem med alkohol och droger inom näringsliv och organisationer blev Ljung & Sjöberg en privatägd pionjär inom området.

Förändring på arbetsgivarens uppdrag

På företag och i organisationer sopas problemen med alkohol och droger ofta under mattan. Ledare och medarbetare är medberoende och möjliggörare för missbruk. Det finns tecken, men om man inte är insatt i det komplexa skeendet är det svårt att se och agera på rätt sätt.

”Ledare och medarbetare är medberoende och möjliggörare för missbruk.”

Martin och de andra på Ljung & Sjöberg har utvecklat en egen metod tillsammans med läkare och psykologer. Den har visat sig fungera varaktigt till skillnad mot andra hälsovårdsinsatser. Företaget erbjuder en tydlig struktur och process för att lösa problemet med missbruk av alkohol och droger på arbetsplatsen.

– Vi arbetar på arbetsgivarens uppdrag. Vi utbildar ledningen och HR om det dolda missbruket och ger chefsstöd på telefon där vi identifierar och analyserar problemet. Sedan sätter vi in behandling där det behövs. Vi hjälper både företaget och individen genom hela processen, säger Martin.

Kravställning har visat sig vara ett starkt beting, menar han. För att åstadkomma livsavgörande förändring krävs transparens, tydlighet och krav. Både företaget och individen vet vad som gäller. Medarbetare som har den kroniska beroendesjukdomen går igenom en två år lång process.

Även samhälleliga kriser har en påverkan på Ljung & Sjöbergs arbete. Martin och hans kollegor lär få mer att göra under den närmaste tiden.

– Social isolering, förlorad kontroll över tillvaron och oro för framtiden skapar stress och ångest som vi många gånger självmedicinerar med alkohol. Vi ser redan en skyhög ökning av alkoholförsäljningen. Beroendeproblem kommer att utvecklas i högre takt än före coronakrisen. De som ligger på gränsen kan trilla dit och de som redan har ett utvecklat problem står inför ett fritt fall. Den psykologiska påfrestningen som Covid-19 innebär för medarbetarna behöver hanteras för att den inte ska förvärra en redan kritisk situation, säger Martin.

Framgångsrikt företagande Sexton år senare har grundartrion, nuvarande vd:n Sarah Demitz-Helin och medarbetarna byggt en fram-

Specialerbjudande om chefsstöd

Ljung & Sjöbergs chefsstöd stöttar och vägleder dagligen chefer och HR-funktioner hos kunder som är anslutna till företagets helhetslösning. Med anledning av den pågående coronakrisen erbjuder nu Ljung & Sjöberg även Ålandsbankens Private Banking-kunder möjligheten att använda denna tjänst fram till och med 30 oktober.

Genom chefsstödet får du tillgång till en chefshandledare som coachar chefer i distansledarskap, ledarskap under kris, självledarskap och ledarskap kring oro för medarbetare. Beroendeproblem på arbetsplatserna kommer enligt vår erfarenhet att öka som en följd av krisen. Den psykologiska påfrestningen som Covid-19 innebär för medarbetarna behöver hanteras. Vi ger dig det stöd som du behöver.

Chefsstödet ger dig ett ledarskapsverktyg med personlig och handfast rådgivning kring alkohol- och drogberoende. Utifrån en väletablerad och beprövad modell får du veta vad du ska göra. På det sättet är du förberedd och kan vara konsekvent och handlingskraftig i ditt ledarskap.

Ljung & Sjöberg är specialiserat på alkohol- och drogproblem i arbetslivet. Företaget utbildar omkring 10 000 chefer och hanterar närmare 500 individärenden varje år.

Så kontaktar du Chefsstödet:
Fyll i kontaktrutan på www.ljungbergsjoberg.se eller ring 08-24 32 00 och säg att du vill komma till Chefsstödet.

”I femton år har jag gjort det jag älskar. Jag brinner verkligen för att bidra till kundernas utveckling.”

gångsrik verksamhet som hjälper arbetsgivare att spara kostnader och rädda liv. Med den personliga erfarenheten som drivkraft har de skapat en affär som är svår att kopiera. Företaget har fått Dagens Industris Gasellpris och Veckans Affärers Superföretags-pris. På kundlistan står en lång rad av stora och medelstora företag och organisationer.

För tre år sedan blev investmentföretaget Privec huvudägare. Då startade en spännande utvecklingsresa för Martin och hans kollegor.

Skaffar nya kunder

Sedan Privec investerade i verksamheten 2017 har Ljung & Sjöberg tagit nya steg och Martin tycker att det är skönt att företaget idag har en stabil ägare och en professionell styrelse. Martin är inte ledamot i styrelsen längre. Det gör att han kan lägga all sin tid på att skaffa nya kunder som säljansvarig. Fredrik har tidigare varit vd och är nu affärsutvecklingschef och Magnus är kundansvarig/KAM. Alla är fortfarande med och utvecklar Ljung & Sjöberg tillsammans med den operativa ledningen med stöd av de nya ägarna.

– I femton år har jag gjort det jag älskar. Jag brinner verkligen för att bidra till kundernas utveckling. Det var aldrig meningen att jag skulle vara chef. Det har jag vetat ända sedan jag gjorde ett test på beteendevetenskapen på universitetet, säger Martin.

Målet för Martin och de andra är att få Ljung & Sjöberg att växa och utvecklas ytterligare. På det personliga planet vill han ha ett innehållsrikt fritidsliv tillsammans med familjen. På helgerna och somrarna är han ofta ute på landet och bygger på fritidshuset och bryggan.

Martin är kund och har lån och sparande i Ålandsbanken som han tycker är ett bra komplement till storbankerna.

– Ålandsbanken är personlig och jordnära. Mitt team hjälper mig med både stort och smått. På det sättet känner jag att bankens medarbetare verkligen bryr sig om mig som kund.

Vd som talar direkt från hjärtat

Martin introducerade Sarah Demitz-Helin under samtalet genom att citera ur hennes första mejl till honom för elva år sedan. Där stod det: ”Hej, jag heter Sarah. Jag har knarkat i nio år och fått sparken från sju jobb. Kan jag få komma till er på anställningsintervju?” Sarah har formats av Ljung & Sjöberg och hon har även varit med och format företaget, menar han.

Sedan 2017 leder Sarah den operativa verksamheten. Hennes livsresa har varit betydligt längre än de flesta andra vd:ars. Ändå är hon inte äldre än 36 år.

– Jag knarkade mellan 14 och 23 och den perioden är som ett svart hål för mig. På Ljung & Sjöberg fick jag möjlighet att börja om och jag växte efterhand in i min roll som kundansvarig och säljchef, säger Sarah.

Under sin tid på Ljung & Sjöberg har hon utvecklats och bidragit till företagets utveckling.

– Jag är stark i min kommunikation och idag står jag på barrikaderna och berättar om mig själv på ett naket och självutlämnande sätt. Idag vågar jag visa min sårbarhet och använda mina personliga erfarenheter i mötet med kunderna, säger hon.

Efter sina förlorade år som missbrukare har Sarah också en särskild förståelse för individerna som behandlas.

– Det är ett mirakel att jag överlevde. Genom att berätta om mig själv vill jag bespara dem det helvete som jag var inne i. Alla kan göra en förändring innan det är för sent, säger hon.

För 1,5 år sedan fick Sarah sitt första barn, en dotter. Det har gett en ny dimension till livet. Nu vill hon även verka för att barn i Sverige ska få möjlighet att växa upp i ett hem utan missbruk.

Både Martin och Sarah är exempel på att personliga erfarenheter, äkta engagemang och en stark vilja till förändring kan göra skillnad på arbetsplatserna. Både för organisationen och individen. Med den insikten fortsätter de att rädda liv. ■

Martin Sjöberg

Ålder: 50 år

Familj: Sambon Sara och fyra barn 17, 15, 11, 11 år.

Bor: I lägenhet på Östermalm i Stockholm.

Utbildning: Ekonomexamen med inriktning mot organisation och ledarskap.

Gör: Kundansvarig Ljung & Sjöberg. En av grundarna av företaget och delägare sedan starten 2005.

Intressen: Vistas i fritidshuset ute på landet med familjen, renovera huset och bryggan, träna, läsa romaner och historiska biografier.

Lästips: Parasiten av Fredrik Ljung.

Dröm: Permanent boende i en skidort nära havet, så att det blir mer tid över för utförsåkning och segling.

”Ålandsbanken är personlig och jordnära. Mitt team hjälper mig med både stort och smått. På det sättet känner jag att bankens medarbetare verkligen bryr sig om mig som kund.”

TRYGG – Mer trygghet både hemma och på resan

Trygghet, både hemma och på resan, är en av hörnstenarna i Ålandsbanken Premium och Private Banking. Därför har vi tagit fram tjänsterna ID-stöldsupport, Web Cleanup, StopService och ett brett paket av kortförsäkringar som du får genom dina Östersjökort.

Foto **Jonas Kohl/Unsplash**

ID-stöldsupport
– råd och hjälp vid identitetsstöld

ID-stöld är ett växande samhällsproblem. Tänk dig att någon stjäl din identitet – du kanske tappar din legitimation på bussen eller är oförsiktig med dina personuppgifter på internet. Efter det köper någon mobiltelefoner och datorer i ditt namn och skaffar också kreditkort, tar banklån och kopierar nycklar till din bostad. För att försena upptäckten ställer tjuven dessutom om din post.

När bedrägeriet avslöjas kan din tillvaro bli en mardröm, med stora ekonomiska konsekvenser. Vad ska du göra om du upptäcker att just du blivit utsatt för ID-stöld? Och hur kan du minska risken för att hamna i den situationen? Som Premium- eller Private Banking-kund hos Ålandsbanken får du hjälp med att både minska risken för att bli utsatt och praktisk hjälp med att lösa en eventuell ID-stöld.

Om du misstänker att din identitet har blivit stulen tar du kontakt med Ålandsbankens ID-stöldsupport. Du får en personlig handläggare som hjälper dig genom hela processen eller får fullmakt att ta över och driva ditt ärende. Bakom din handläggare finns ett helt team av experter. Tillsammans kartlägger ni omfattningen och begränsar skadan genom att stoppa vidare försök till bedrägeri och kontakta fordringsägare.

Du får hjälp med:

- ✓ att bestrida och avvisa obefogade betalningskrav
- ✓ att upprätta bedrägerispärr hos kreditupplysningsföretag
- ✓ att kräva att orättmätiga anmärkningar i kreditupplysningsdatabaser avlägsnas.

Web Cleanup
– hjälp med att ta bort oönskat innehåll från internet

Vad gör du om någon lagt ut kränkande uppgifter om dig eller någon i din familj på webben? Har dina e-postkonton hackats eller har du upptäckt falska profiler i ditt namn? Vad gör du om dina barn hängs ut och mobbas i nätforum? Många av oss kan förr eller senare råka ut för obehagliga händelser på webben.

Som Ålandsbanken Premium- eller Private Banking-kund kan du känna dig trygg på nätet med tjänsten Web Cleanup. Du kan endera få vägledning i hur du själv raderar oönskat innehåll eller låta Web Cleanup ta över och driva ditt ärende. Väljer du att låta Web Cleanup driva ditt ärende, får du en personlig handläggare och hålls uppdaterad under processens gång. Du får även råd om hur du ska undvika liknande problem i framtiden samt hur du minskar risken för att hamna i en utsatt situation. Har du barn, får du handledning i de appar och sociala medier som dina barn använder samt råd om vad du som förälder ska vara extra uppmärksam på.

Du får hjälp med:

- ✓ att avlägsna oönskade och kränkande kommentarer, bilder och videoklipp
- ✓ att radera falska profiler på sociala medier, såsom Facebook och Twitter
- ✓ att ta kontroll över hackade e-postkonton och användarkonton
- ✓ förebyggande rådgivning om trygg användning av internet.

ID-stöldsupport och Web Cleanup erbjuds i samarbete med cxLoyalty International.

StopService –
ökar din trygghet

Registrera dina kort, ditt mobilnummer och även ditt passnummer hos spärrtjänsten StopService så ökar du din trygghet.

Detta ingår:

- ✓ Med spärrtjänsten kan du, med ett enda telefonsamtal dygnet runt, spärra alla dina registrerade betal- och kreditkort samt mobiltelefonen. Du registrerar enkelt uppifterna hos StopService via Internetkontoret.
- ✓ Om du blir av med plånboken under resan skickar vi nödkontanter till dig så fort som möjligt.
- ✓ I nödfall skickar vi även ersättande biljetter för hemresan.
- ✓ Med numrerade nyckelbrickor återfår du dina borttappade nycklar.
- ✓ Med hjälp av kodade personliga bagagebrickor returneras förlorat bagage till dig.

Kortförsäkringar

Du får ett brett paket av kortförsäkringar genom dina Östersjökort.

Paketet innehåller:

- ✓ En omfattande **reseförsäkring** som gäller vid olyckor och sjukdomar både under inrikes- och utrikesresor. Du behöver inte ens betala resan med kortet för att försäkringen ska gälla. Försäkrade är – förutom du själv – medresande maka/make/sambo samt barn, barnbarn, styv-, adoptiv- och fosterbarn under 23 år som bor stadigvarande i samma hushåll som kortinnehavaren.
- ✓ En **identitetsstöldsförsäkring** som täcker bland annat juridiska kostnader, inkomstbortfall, betalningskrav och diverse utgifter som uppstår om någon olovligt använder ditt namn och personbeteckning för att öppna kredit- eller bankkonton.
- ✓ En **prisskyddsförsäkring** som ersätter skillnaden i pris mellan en vara som betalats med kortet i Finland och samma vara som inom 30 dagar från köpet inom landet säljs till ett lägre pris. Det lägre priset ska vara till allmänt utbud och tillgängligt för alla.
- ✓ En **köpskyddsförsäkring** som ersätter skador eller defekter på en vara som betalats med kortet i något av de nordiska länderna. Försäkringen gäller till exempel vitvaror, hemelektronik, möbler och mobiltelefoner.
- ✓ En **Hole-in-One-försäkring** som ger dig möjlighet att fira med spelkamraterna för upp till 500 euro. Spelavgiften behöver inte vara betald med kortet. Gäller även på hemmaplan.

Ledare med känsla för kundrelationer

Som Ålandsbankens Sverigechef leder Magnus Johansson arbetet i samband med coronakrisen. Hans recept för framgång är en kombination av täta kundkontakter, personligt bemötande och omtanke.

Text **Anders Ström** Foto **Viktor Fremling**

Det är i svåra tider som affärsmodellen och ledarskapet prövas. Ålandsbanken har som de flesta företag haft en utmanande vår i spåren av coronakrisen. Det har varit en prövande period för oss alla. Inte minst mänskligt. Det kräver en ödmjuk inställning.

Som ledare för en modern organisation måste man kunna hålla huvudet kallt och hjärtat varmt samtidigt. Magnus Johansson har den förmågan.

– Det är en märklig tid vi går igenom. Coronakrisen har gjort oss mer isolerade samtidigt som den fört oss närmare varandra. Det är i svåra tider vi behöver varandra som mest. Det gäller både hemma och på jobbet. Jag är oerhört stolt över att vi fått verksamheten att fungera så bra under rådande omständigheter, säger Magnus.

Samtidigt har kärnan i Ålandsbanken, som är personliga relationer, prövats i grunden. När det här skrivs i slutet av april vet vi inte hur länge fysiska möten kommer att vara svåra att genomföra. Personliga relationer är avgörande för bankens fokus på Private Banking och Premium Banking.

– Det är i orostider bankerna prövas på allvar. Jag har respekt för att kriser väcker oro hos både kunder och medarbetare. Då gäller det för oss att jobba ännu hårdare och inte sticka huvudet i sanden. Det är vår uppgift att se till kundernas bästa. Det kan vi bara göra i dialog med dem, säger han.

”Som ledare för en modern organisation måste man kunna hålla huvudet kallt och hjärtat varmt samtidigt.”

Den senaste tidens utveckling har visat att det trots allt är möjligt att upprätthålla personliga relationer även på distans, även om många av oss längtar efter fysiska möten. När det är svårt att ha möten på Ålandsbankens kontor föredrar man samtal på telefon, men även e-post och lämpliga digitala mötesformer används i den täta kontakten med kunderna. Det kräver närvaro, engagemang och hårt arbete.

– Våra team känner kunderna väl och medarbetarna står på deras sida. De erfarna och kunniga medarbetarnas uppgift är att vara proaktiva och ha personlig kontakt med både befintliga och nya kunder, säger han.

Vi har attraherat nya kunder även i orostider

Ålandsbankens sätt att arbeta i Sverige och gå sin egen väg har gett resultat. Trots oron i omvärlden gjorde affärsområdet Sverige sitt bästa resultat någonsin under det första kvartalet i år. Både när det gäller affärsvolym och lönsamhet.

– Det är med stor ödmjukhet jag kan konstatera att vi har fått kundernas fortsatta förtroende att bidra till att stärka deras affärer och ekonomi. Vi har glädjande nog även fått en rad nya kunder under våren. Vårt aktiva arbetssätt och personliga bemötande har gett resultat, säger han.

Kunden i centrum

Magnus nyfikenhet på människor hjälper honom att utveckla långsiktiga kundrelationer. Att sätta kunden i centrum kommer naturligt för honom.

– Man kommer långt genom att bygga relationer. För att vinna kundernas förtroende måste vi vara ärliga och transparenta i allt vi gör. Det gäller att visa att vi står på kundens sida och att relationen är viktig för oss.

Kraven på medarbetarna är tydliga. De förutsätts vara ambitiösa, personliga och ansvarsfulla. Medarbetarna finns till för kunderna, inte tvärtom. Det är bara på det sättet Ålandsbanken kan nå sina mål och fortsätta att växa genom människor. Det finns ingen anledning att sänka ambitionen för att det är en prövande tid. På Ålandsbanken jobbar man på som vanligt.

Numera även delvis på distans. I samarbete med it-företaget Crosskey, som är ett helägt dotterbolag till Ålandsbanken Abp, gjorde man en omställning under våren till ett ännu mer onlinebaserat arbetssätt.

Varje dag en ny match

Magnus är en långvägare inom finansiell verksamhet. En av hans ▶

favoritdeviser är ”varje dag är en ny match”. Det är hans sätt att tala om för sig själv och medarbetarna att inte nöja sig med gamla meriter. Varje dag innebär nya möjligheter och prövningar. Efter att ha varit verksam inom bank och finans under drygt två decennier vet han vad han talar om. Börsen och samhällsekonomin svänger över tid.

Magnus och många av medarbetarna i Stockholm, Göteborg och Malmö var med när it-bubblan sprack 2000. Han var direkt berörd av finanskrisen 2008. Och nu leder han arbetet på Ålandsbanken i Sverige under coronakrisen. Vi lär alla behöva hantera den uppkomna situationen under en längre tid.

Magnus utsågs till direktör för affärsområdet Sverige 2017. Innan dess hade han varit ansvarig för Private Banking inom Ålandsbanken i Sverige sedan 2009. På många sätt personifierar han bankens sätt att tänka och agera.

Magnus finansiella bana inleddes 1996 med arbete på bank. Två år senare började han som finansiell planerare på HQ, där han så småningom blev partner. Till Ålandsbankens nuvarande kontor på Stureplan 19 i Stockholm kom han redan 2004. Då stod det Kaupthing på dörren. Den isländska bankens finansiella verksamhet var under uppbyggnad i Sverige. Det var det som lockade Magnus.

Men spelplanen förändrades i september 2008 när Lehman Brothers ansökte om konkursskydd och finanskrisen blev ett faktum. Under senhösten fick Kaupthing Bank ekonomiska problem och det bestämdes att den svenska verksamheten skulle säljas.

– Jag var med i arbetet att hitta en ny ägare. Vi träffade riskkapitalister och andra aktörer, men den enda köparen som utmärkte sig var Ålandsbanken som ville etablera sig i Sverige och vågade satsa mitt i krisen. Det var jag imponerad av. Jag tilltalades också av den åländska bankens personliga entreprenörsstil som finns inom verksamheten än idag.

Magnus Johansson

Född: 1972 i Eksjö, Småland

Utbildning: Civilekonom, Internationella Handelshögskolan i Jönköping. Han var även gruppbefäl på P18 på Gotland

Gör: Direktör, Affärsområdet Sverige Ålandsbanken

Intressen: relationer, skogspromenader, utförsåkning, golf, läsa självbiografier

Senast lästa bok: Start with Why av Simon Sinek

Dynamisk kombination

Ålandsbankens förvärv blev klart våren 2009. Magnus och hans kollegor i Stockholm hade tagit fram ett starkt Private Banking-koncept med specialister på finansiell planering för privatpersoner och företagsägare. Det kompletterade den åländska bankens inriktning mot privatkunder och entreprenörer på ett dynamiskt sätt.

Magnus inspireras av Ålandsbankens sätt att agera under kriser.

– Ålandsbanken gick in i Sverige under den senaste finanskrisen och expanderade i Finland när landet hade sin bankkris i början av 1990-talet. Det gäller att ta för sig av möjligheterna när de uppstår och våga ta positioner i svåra tider.

Det kommer också att färga av sig på Magnus och medarbetarnas arbete under och efter coronakrisen. Nu gäller det att se framåt och skapa nya affärer för banken och kunderna. Utmanarbankens fokus på tillväxt

och lönsamhet gäller fortfarande.

Samtidigt är Ålandsbanken en konservativ och försiktig bank som undviker att ta onödiga risker. Det gäller att inte förhäva sig. Det gör att banken är stabil under svåra tider. Historiskt sett har Ålandsbanken Sverige inte haft några kreditförluster på tio år.

Ålandsbanken har idag drygt 700 medarbetare med verksamheter i Sverige, Finland och på Åland. Bakom framgången i Sverige ligger smart tillväxt och kontinuitet. En tredjedel av medarbetarna på huvudkontoret i Stockholm har varit med nästan lika länge som Magnus. Ålandsbanken har också lokala kontor i Göteborg och Malmö.

Genuint intresse för människor

Nyfikenheten på människor och lusten att verka genom personliga relationer gör att Magnus är trygg i sitt ledarskap. Han är en modern ledare. Coachande, engagerad och närvarande. Att vara omtänksam och sprida värme på jobbet ligger högt upp på hans agenda.

–Jag tycker att det är viktigt att få in humorn i arbetet i dessa tider, säger han. Magnus har en stark tilltro till medarbetarna. Det är ju de som ska ha kontakt med kunderna. Att peka med hela handen är inte Magnus ledarstil. Den handlar snarare om att vara tydlig i kombination med omtanke och mänsklig värme. Det förhållningssättet speglar hans ledarskap och bottnar i ett genuint intresse för människor.

Intensiva arbetsperioder kräver mycket av både ledare och medarbetare. För Magnus är det viktigt att hålla sig i form. Inte minst i tider när det krävs av ledare att de är på topp.

”Bakom framgången i Sverige ligger smart tillväxt och kontinuitet.”

– Jag gillar att gå långa promenader och försöker komma ut så ofta jag kan. Det är bra för både kropp och själ. I sommar fyller jag 48 och då behöver man ta hand om sig. För en tid sedan gick jag 3,5 timmar i skogarna utanför släktgården i Småland. – Det var en härlig upplevelse, säger han.

De långa helgpromenaderna är Magnus sätt att få lugn och ro att förbereda sig inför intensiva arbetsveckor. Rörelse är också bra som återhämtning.

På fritiden umgås Magnus gärna med familjen. När han verkligen vill få en lugn stund läser han böcker. Helst läser han självbiografier. Berättelser från verkligheten inspirerar honom att ta nya steg i en svårnavigerad omvärld. ■

Havsvidden – med känsla för havet

Text **Kajsa Öijerholm** Foto **Sebastian Jern, Upzone Studios**

På norra Åland, längst ut i havsbandet där den röda graniten möter Norrhavet, ligger Havsvidden. En unik resort med hotell, konferensanläggning och ett boende utöver det vanliga. En gång skapad av Ålandsbankens tidigare vd, legenden Thorvald ”Thusse” Eriksson, för att erbjuda besökaren en lisa för själen i antroposofisk anda och i en miljö med känsla för havet. Området har utvecklats med arkitektritade Klipphus signerade Thomas Sandell och till sommaren står 17 nya hotellägenheter klara för inflyttning.

Havsviddens Historia

Havsviddens historia började med att den pensionerande bankdirektören Thorvald ”Thusse” Eriksson och hustrun Birgitta förälskade sig i den vilda naturen på norra Åland och ville ge andra människor möjlighet att njuta av miljön. Tanken på att skapa ett rekreations- och hälsocenter på klipporna vid havet föddes och sommaren 1990 öppnades Havsvidden för första gången.

Hotellet skapades i antroposofisk anda utifrån tron på positiva och negativa energiflöden. Det är bland annat därför hotellkropparna är vända så att gästerna hälsas godmorgon av solen i öster och får vila huvudet i väster.

Idag drivs Havsvidden av två olika bolag; Havsvidden AB som äger marken och förvaltar byggnader, bygger nya hus och projekterar nya byggnationer samt Havsvidden Management AB som driver den dagliga verksamheten för besökande gäster med uthyrning av hotellrum och Klipphus.

Koordinaterna till hamnen är:
N 60° 25´ 3”
E 19° 54´ 7”

”För minimal åverkan på de unika klipporna byggs husen på pålar. ”

Nära stan, långt ifrån stress

På Åland är du bara några få timmar från Stockholm och Åbo, men långt ifrån vardagens stress. Här finns allt från charmig stadsmiljö, idyllisk landsbygd och böljande fält till en fantastisk kustlinje med karga klippor.

I Geta, utspritt på de röda granitklipporna vid havet, ligger Havsvidden Resort. Med arkitektritade hus som smälter in i omgivningen erbjuds allt man kan önska sig av hotell, fristående villor, restaurang, bar, lounge, konferensfaciliteter, badhus med bastu och jacuzzi, pool och dessutom norra Ålands enda gästhamn med bränslemöjligheter.

En blandning av privata villor, lägenheter och hotellrum

Havsvidden har funnits och varit öppet för gäster i snart 30 år och erbjuder allt från små mysiga hotellrum till luftiga sviter med terrass mot solnedgången. Inredningen är skandinaviskt avskalad och i dova färger för att matcha naturen. – Mycket har hänt sedan start och vi fortsätter hela tiden att utvecklas, säger Bitte Islander, försäljnings- och marknadschef på Havsvidden AB.

Området har expanderat med över 40 fantastiska Klipphus, unika hotellägenheter, badhus och gästhamn med plats för cirka 20 båtar. – I lugn och ro, med havet utanför fönstret, finns tid att mötas. Stillheten kombinerad med naturnära upplevelser och en vidunderlig utsikt är vårt recept för en lyckad konferens eller avkopplande vistelse för privatgäster, fortsätter hon.

Den avskilda platsen är lätt att skydda vilket ger utrymme för stor integritet och är perfekt ur till exempel säkerhetsaspekt för känsliga konferenser. Det är en trygg samlingsplats för seglare, boende, hotellgäster och folk från trakten.

Bitte Islander, försäljnings- och marknadschef på Havsvidden AB

”Aktier i ett bostadsaktiebolag på Åland kan vem som helst köpa och äga.”

Klimatsmarta val

– Att arbeta långsiktigt, klimatsmart och därmed reducera behovet av energi är ett hygienkrav för oss, säger Bitte och syftar bland annat på att byggmaterial och produkter väljs ur ett hållbarhetsperspektiv. – Ett större grepp för att värna om naturen och göra minimal åverkan på de unika klipporna gör att vi exempelvis bygger våra hus på pålar istället för att spränga, fortsätter hon.

Med snålspolande toaletter, duschar och blandare samt genom att uppmana gästerna att använda lakan och handdukar mer än en dag minskar också vattenförbrukningen. Och med ett aktivt jobb för bättre beställningsrutiner har man betydligt färre transporter till och från resorten nu. – Vår köksmästare handlar lokala råvaror och på sommaren har vi vår egen örträdgård. Men det finns mer att göra. Vi ser hela tiden över våra rutiner för att få in ett cirkulärt tänkande.

En gammal myt

För den som inte nöjer sig med ett enstaka besök finns möjlighet att investera i ett privat boende.

– Vi har märkt att det finns en myt att man måste vara ålänning för att få köpa hus på Åland men så är det inte, förklarar Bitte. Förmodligen är det ett missförstånd kopplat till

den åländska hembygdsrätten. Enkelt förklarat är det en rättighet som bland annat innebär att du måste vara finländsk medborgare folkbokförd på Åland för att äga och besitta fast egendom här. Men aktier i ett bostadsaktiebolag kan man, oavsett nationalitet, köpa och äga utan tillstånd.

Arkitektritade Klipphus

Det var under 2000-talet som Havsvidden utökades med de exklusiva Klipphusen, vinklade på ett sätt som gör att de vackert smälter in i landskapet och på bästa sätt utnyttjar ljus och rymd. De är individuellt inredda med ett, två eller tre sovrum. Umgängesytorna är generöst tilltagna med stora terrasser och spektakulär utsikt mot havet. Vissa har även bastu och jacuzzi ute på altanen. Nationaliteten på husens ägare varierar.

Många är svenskar, men även finnar, luxemburgare och schweizare finns representerade. – Det som mest lockar våra köpare är stillheten och den magiska omgivningen. Framförallt är det faktiskt de schweiziska gästerna som uttrycker stor uppskattning och förundran över tystnaden, enligt Bitte.

Fritidsboende perfekt för uthyrning

Med utgångspunkt i det bästa från villorna, det som gästerna uppskattat allra mest, har 17 nya hotellägenheter med utpräglad premiumkänsla skapats. Ett bekvämt compact living med stora panoramafönster, bad och bastu med vidsträckt utsikt samt jacuzzi på den egna terassen och ett inglasat uterum som förlänger sommarmånaderna.

Det är den kända arkitekten Thomas Sandell som varit tongivande till designen av Klipphusen och vars formspråk även går igen i arkitekturen på de nya lägenheterna. – Ett fullständigt unikt och samtidigt så enkelt boende, bara några timmars båtfärd från Stockholm och Mälardalsregionen, förklarar Bitte. Både hus och lägenheter är utmärkta för uthyrning också, med möjlighet att tjäna upp till 100 €/dag utan att lyfta ett finger. Havsvidden ombesörjer allt det praktiska. Som ägare anländer du till ett nystädat hem. Sängen är bäddad, jacuzzin redo och bastun är uppvärmd.

”Njut av värmen i bastun, ta ett svalkande dopp eller koppla av i jacuzzin med magisk havsutsikt.”

Framtidsplaner

Miljön kring Havsvidden är lika spektakulär oavsett sol och värme på sommaren eller stormar och snö på vintern. Men säsongsvariationen är stor. Under sommaren är det ofta fullbelagt medan det är betydligt lugnare under vinterhalvåret. Ambitionen är därför att utöka konferenserna under vintern och på sikt utveckla området på ett sätt som erbjuder såväl fritids- som permanentboende. Här finns en stor potential.

Under de närmaste åren ligger ytterligare planer på att bygga ett antal större Klipphus om majestätiska 200 kvm. Drömmen är också att formge ett högre landmärke, ett punkthus, som erbjuder en lägenhet per plan vilket innebär att man får utsikt i varje väderstreck. – Vi är så tacksamma över att få driva Thusses drömmar vidare och välkomna nya gäster från alla kontinenter, avslutar Bitte. Jag hoppas att han ler i sin himmel och är nöjd med det vi gör. Han var en man full av idéer och fantastiska visioner. ■

Thomas Sandells tongivande design genomsyrar Klipphusen.

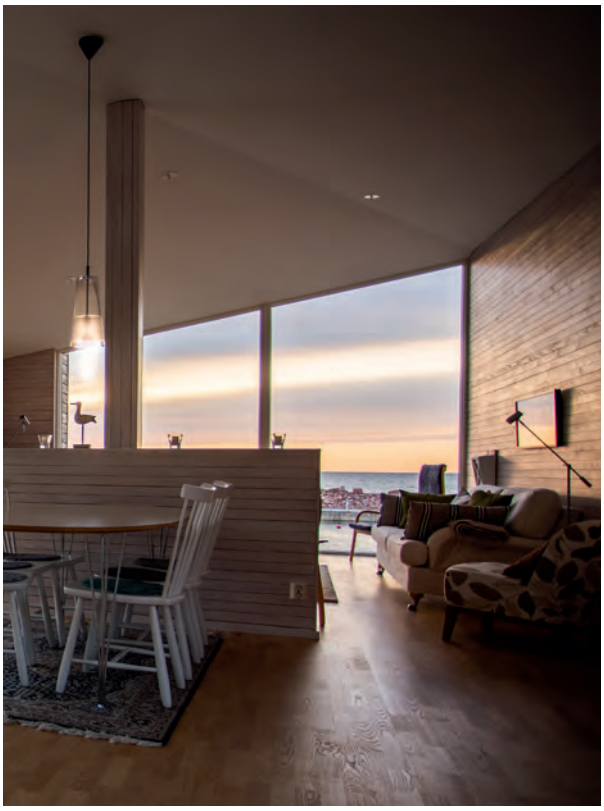

BÖR DU SKRIVA ETT TESTAMENTE?

Text **Therese Pettersson** Foto **Adobe Stock**

När en person avlider fördelas tillgångarna enligt den legala arvsordningen. I Sverige har vi en arvsordning som är till för att skydda framförallt bröstarvingar i samband med dödsfall inom familjen.

Många är dock osäkra på vad bestämmelserna egentligen innebär och dagens familjer ser ofta väldigt olika ut med exempelvis särkullbarn, bonusföräldrar och bonusbarn. Dessutom kan familjesituationer skifta över tid, vilket bidrar till ytterligare osäkerhet kring vad som egentligen gäller när någon går bort.

Vad är ett testamente?
Enligt den juridiska definitionen är ett testamente en ensidig rättshandling genom vilken man förordnar om sin kvarlåtenskap. Det handlar alltså om en legal handling där en person berättar hur han eller hon vill att dennes efterlämnade egendom ska fördelas efter personens bortgång.

Ett testamente är aldrig bindande för den som skrivit testamentet utan man kan när som helst upphäva eller ändra sitt testamente. Det som står i testamentet träder i kraft först när man är avliden – en person som står som testamentstagare i testamentet kan alltså inte kräva något så länge den som skrivit testamentet lever.

”Med ett testamente kan du se till att dina tillgångar hamnar där du vill ha dem. Det är också ett sätt att underlätta för anhöriga.”

Varför ska man skriva testamente?
Att planera för sin egen bortgång kan kännas både svårt och jobbigt att ta tag i, men det finns fördelar med att skriva ett testamente. Med ett testamente säkerställer du att dina tillgångar hamnar där du vill ha dem. Inte minst är det ett sätt att underlätta för anhöriga.

De flesta tror att om man inte har några specifika skäl till att någon annan än de legala arvingarna ska få ta del av arvet så behövs inget testamente. Men så enkelt är det inte. Ska efterlevande makan/maken få full äganderätt till arvet behövs ett testamente. I det kan man också bestämma att arvet ska vara enskild egendom och inte ingå i bodelningen i ett eventuellt nytt äktenskap. Familjesituationerna har också blivit mer komplexa i och med bildandet av nya familjekonstellationer samt som en följd av att färre väljer att gifta sig och antalet skilsmässor ökar. Det kan bli väldigt komplicerat och därför rekommenderar vi att man upprättar ett testamente.

Vad händer om man inte har några arvingar?
Om den avlidna saknar legala arvingar och inte har upprättat ett testamente tillfaller kvarlåtenskapen Allmänna arvsfonden. Där används pengarna för att finansiera projekt för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Det går naturligtvis också att testamentera pengar till en särskild hjälporganisation och cirka 20-30 procent av alla ideella hjälpinsatser i världen finansieras av just testamentsgåvor.

De vanligaste anledningarna till att man skriver ett testamente

- Man vill ändra den legala arvsordningen genom att till exempel undanta vissa släktingar från arvsrätt eller genom att testamentera hela eller delar av sin kvarlåtenskap till en specifik person. Allt går inte att påverka men ganska mycket.
- Man önskar sätta upp vissa villkor för den som ärver, exempelvis att den egendom som barn ärver ska vara enskild egendom för dem i deras äktenskap eller samboförhållande.
- Man vill att ett visst belopp eller ett visst föremål ska tillfalla någon eller några specifika personer. Det kallas för penninglegat respektive saklegat. ■

Är du Premium- eller Private Banking-kund?

Som Premium- eller Private Banking-kund har du tillgång till juridisk rådgivning för privatpersoner gällande familjerättsliga frågeställningar. Våra erfarna jurister följer utvecklingen inom lagstiftningen och har förutom familje- och skattejuridik också kompetens inom stiftelsejuridik och juridiken kring ideella föreningar.

Vi hjälper till med:

- Testamente
- Äktenskapsförord och samboavtal
- Gåvobrev
- Deklarationer och skatteberäkningar
- Svensk och utländsk kapitalbeskattning
- Kapitalförsäkringar
- Bouppteckningar och arvskiften m. m.

För juridiska handlingar som eventuellt upprättas debiteras separat arvode i enlighet med bankens vid var tid gällande prislista.

MODIG SATSNING FÖR ATT STÄRKA GOLFEN PÅ ÅLAND

Text **Björn Wennström** Foto **Viktor Fremling** och **David Lundberg**

Redan innan Ålands Golfklubb hade prisats som landets bästa 36-hålsanläggning samt Finlands trivsammaste bana fattade medlemmarna beslutet att fortsätta utveckla sin älskade klubb genom att förnya kronjuvelen i sin verksamhet, Slottsbanan. Satsningen utgör en av de största landbaserade åländska turisminvesteringarna på flera år. Dumdristigt, vågat eller rentav briljant?

Vi träffar klubbdirektör Åsa Nordström ute på Ålands Golfklubb en vacker morgon. Solens svagt värmande strålar lyser över morgondimman som ligger över de tidigare kungliga jaktmarkerna som hörde till Kastelholms slott. En morgon som den här är det lätt att förstå tjusningen i en promenad över de grästäckta vidderna.

”Det var dags att göra en större förnyelse.”

– Efter flera år av långsam stagnation kände vi inom klubben att det var dags att göra en större förnyelse. Trots flera nationella utmärkelser och många uppskattande ord från våra återkommande gäster kom allt oftare kommentarer om att Slottsbanans skick kunde vara bättre. I sammanhanget bör ändå nämnas att de tidigaste delarna av banan är från 1983, säger Åsa.

Renovering eller ombyggnad?

Grundtanken med ombyggnaden av Slottsbanan var att renovera greenområdena, som var i störst behov av förnyelse. I diskussioner med olika golfbanearkitekter kom man snart fram till att kostnaden för att göra en mer övergripande förnyelse inte var avsevärt högre än att bara renovera greenområdena.

Ett samarbete inleddes med den ▶

danske arkitekten Philip Spogård som med sin stora erfarenhet snabbt övertygade klubbens medlemmar att Slottsbanan skulle kunna bli en helt ny upplevelse i internationell toppklass genom förhållandevis små ändringar och tillägg.

– Golfbanearkitekten Philips övertygelse är att banan inom något år efter den omfattande ombyggnaden ska kunna rankas bland Europas 25 bästa banor, något vi i allt högre grad börjar tro på i takt med att den nya banan växer fram, säger Åsa. Bara en så enkel sak som att Slottssundet efter ombyggnaden är synligt från i princip alla Slottsbanans 18 hål och att sju av hålen har direkt anslutning till vattnet är ett tydligt tecken på att vi är på rätt väg.

Stor uppslutning

Beslutet att satsa närmare 2,5 miljoner euro på ombyggnaden av Slottsbanan fattades med stor enighet på ett extra medlemsmöte sommaren 2017. Att det fanns stort stöd för projektet även utanför klubben märktes då det var dags att knyta till sig partners för projektet. Joakim Isaksson, klubbens projektledare för ombyggnaden, berättar:

– Innan ombyggnadsbeslutet fattades hade vi redan knutit upp ett antal nyckelpartners för att säkerställa projektgenomförandet. Under resan har vi lyckats hitta långsiktiga samarbeten med allt från privatpersoner till stora företag. Givetvis finns det också ett stort stöd och förväntan från de åländska researrangörerna.

Listan över viktiga partners kan göras lång, men några som Joakim anser att förtjänar ett extra omnämnande är Berit Sirén och Sverker Sirén samt finansmannen Anders Wiklöf, tillika en av Ålandsbankens huvudägare. Nyckelsponsorerna har även påverkat namngivningen av de olika slingorna på den ombyggda banan.

Viktig signal till samhället

Tanken på att ombyggnaden av golfbanan också kan sända en viktig signal till det omgivande samhället är något som Mikael Mörn, chef för affärsområdet Åland, lyfter fram:

– En följd av Ålands Golfklubbs vilja och mod att investera kan bli att andra entreprenörer vågar satsa på idéer som kompletterar verksamheten kring anläggningen. Samtidigt utvecklar landskapet hela området kring Kastelholm vilket leder till att hela besöksnäringen får ett uppsving. En annan tänkbar följd är ökade sysselsättningsnivåer och framtidstro i samhället. Av den här orsaken har Ålandsbanken valt att gå med som en av projektets nyckelpartners, säger Mikael.

Förändrat kundbeteende

Mikael tror att den förnyade banan kan attrahera nya besökargrupper till Åland. Trenden med att semestra i närregionerna talar också till Ålands fördel, i synnerhet för tillfället då rådande omständigheter påverkar även det.

Golfsporten ger också ett mervärde för ålänningarna i form av en hälsofrämjande aktivitet och en bra

Finansiering med EIF-garanti

Ålands Golfklubbs samarbete med Ålandsbanken har möjliggjort ett finansieringsupplägg med EIF-garanti. EIF, Europeiska investeringsfonden, är en del av Europeiska investeringsbanken och målet med verksamheten är att stödja EU:s små och medelstora företag att lättare få tillgång till finansiering.

Garantiprogrammen underlättar för företag som vill utveckla och förnya sin verksamhet, och de gäller för både nystartade och befintliga företag.

Ålandsbanken erbjuder en förmånligare totalränta på sin finansiering tack vare EIF-garantin.

Klubbdirektör Åsa Nordström

möjlighet för idrottsintresserade ungdomar att komma in i golfsporten. Just ungdomsverksamheten är något som Ålands Golfklubb satsar på; tröskeln för juniorer att börja spela golf ska vara låg.

Hållbarhet tema

Hållbarhetstanken har integrerats allt tydligare i verksamheten under de senaste åren. Ett större hållbarhetsarbete, med målet att verksamheten ska godkännas enligt normen Geo Certified, har initierats parallellt med ombyggnadsprojektet:

– Förutom att det är väldigt tillfredsställande att jobba med miljöfrågor så ser vi att många hållbarhetsinsatser kan ge kostnadsbesparande åtgärder. Exempelvis förväntas den ombyggda banans greenområden fordra avsevärt mindre bevattning och valet av en ny grässort kan minska behovet av gödsling med cirka 50 %, berättar klubbdirektör Åsa.

Upp till bevis

Flera förberedelser för nylanseringen har redan gjorts, exempelvis har klubbens byggnader fått en helt ny profil. Inför fjolårets säsong inleddes också ett samarbete med den kända åländska kocken Michael Björklund som öppnade golfrestaurangen i ny regi.

När Slottsbanan nyöppnas i sommar är det upp till bevis: Förväntningarna är stora men visst blir det här satsningen som sätter ny fart på det åländska golfundret! ■

”Många hållbarhetsinsatser kan ge kostnadsbesparande åtgärder.”

Om Ålands Golfklubb

Startår: 1983

Banor: Slottsbanan (18 hål), Kungsbanan (18 hål) och Prinsessan (6 hål)

Ort: Kastelholm på centrala Åland

Medlemmar: Cirka 850 som årligen spelar cirka 15 000 golfrundor

Besökare: 7 500 årliga gäster som spelar cirka 17 500 greenfeerundor

Bakgrund: Redan i mitten av 1970-talet bildade ett sällskap golfentusiaster Ålands Golfklubb r.f. Men det dröjde ända till början av åttiotalet innan beslut fattades att bygga den första bansträckningen i Kastelholm. De första nio hålen stod klara 1983 och ytterligare nio hål var klara 1988, vilket innebär att Åland hade fått sin första fullskaliga 18-hålsbana som senare fick namnet Slottsbanan. År 1993 stod ytterligare nio hål klara. År 1997 hade en helt ny 18-hålsbana färdigställts och i det här skedet fick de två banorna namnen Slottsbanan och Kungsbanan. De två 18-hålsbanorna har ritats av arkitekten Jan Sederholm.

Aktuellt: Ålands Golfklubb utsågs år 2017 till Finlands bästa 36-hålsanläggning av de finska tidningarna Golf Digest, Golflehti samt den digitala golftjänsten Golfpiste. Utöver detta premierades klubben som Finlands trivsammaste golfbana. Framgångarna till trots fanns behov av att ytterligare vässa sig i den tuffa konkurrensen, något som ledde till beslutet att bygga om den ursprungliga banan, Slottsbanan. Den nya banan beräknas stå klar i juli 2020.

SAMARBETE MOT ETT FRISKARE ÖSTERSJÖN

Ålandsbankens Östersjöprojekt finansierar några av de största Östersjöaktörerna

Ålandsbankens Östersjöprojekt stärker samarbetet med Finlands största Östersjöaktörer genom att finansiera deras projekt och arbete för främjandet av Östersjöns välbefinnande. Finansieringen ur Östersjöprojektet för år 2019 är rekordstor, hela 445 000 euro. Mottagarna av den största finansieringen är *John Nurminens Stiftelse* och *Emmaus* på Åland.

Det var möjligt att ansöka om finansiering från början av sommaren 2019 fram till slutet av september och totalt inkom det 95 ansökningar för att förbättra tillståndet i Östersjön.

Östersjöprojektets finansiering grundar sig på depositioner på Ålandsbankens Östersjökonton. Banken donerar varje år ett belopp som motsvarar upp till 0,2 % av depositionerna på Östersjökontona till miljöarbete. Ansökan om finansiering via Östersjöprojektet anordnades ifjol för femte gången.

Syftet med Östersjöprojektjuryns finansieringsbeslut är att möjliggöra långsiktiga samarbeten mellan olika aktörer.

– Alla dessa aktörer hade utmärkta projekt. Vi vill gärna skapa ett ännu tätare samarbete med dem, för vi behöver ett konstruktivt samarbete för att verkligen kunna påverka Östersjöns tillstånd. Vi är stolta över att vi kan vara med och möjliggöra många betydelsefulla projekt och aktörer, säger en glad Anne-Maria Salonius, chef för Ålandsbanken Finland samt ordförande för Östersjöprojektets jury.

Partnerskap resultatet av ett långsiktigt miljöarbete

Bland mottagarna finns ett antal stora aktörer i Östersjön, såsom BSAG, John Nurminens Stiftelse, Håll Skärgården Ren rf., WWF Finland samt Race for the Baltic. Håll Skärgården Ren rf. får finansiering på 40 000 euro för sin visuella kampanj som lyfter problemet med nedskräpning av haven. Med John Nurminens Stiftelse, som tilldelas 80 000 euro, inleder Ålandsbanken ett långsiktigt samarbete som stiftelsens huvudsponsor.

Ålandsbanken inledde ifjol ett samarbete för Östersjöns mångfald – Ett levande Östersjön med Baltic Sea Action Group, som nu kommer att få ytterligare finansiering på 80 000 euro.

– Tillsammans kan vi åstadkomma förändring och det är därför vi vill skapa partnerskap med aktörer som jobbar mot samma mål, nämligen att förbättra tillståndet i Östersjön. Partnerskapen är resultatet av Ålandsbankens långsiktiga arbete för Östersjön, säger Salonius.

Ålandsbanken har stött olika miljöorganisationers viktiga arbete i mer än 20 år med nästan 2 745 000 euro.

– Genom den årliga finansieringen samt de finansierade projekten och aktörerna konkretiseras även var och en av våra kunders depositioner för att förbättra Östersjöns tillstånd och skydda miljön, säger Salonius.

Ålandsbankens Östersjöprojekt – finansierade projekt 2019:

Håll Skärgården Ren rf., Magknip av plast-kampanj: 40 000 €

John Nurminens Stiftelse, huvudsponsor: 80 000 €

Emmaus Åland, vattnets kretslopp: 120 000€ (tvåårig finansiering: 60 000 euro/år)

ReGeneration2030, grundande av stiftelse: 50 000 €

Baltic Sea Action Group, projektet ”Ett levande Östersjön”: 80 000 €

WWF Finland: 25 000 €

Race for the Baltic: 50 000 €

Snygg Beach-programmet: 90 000 € (treårigt samarbete 2019–2021: 30 000 euro/år)

Största beloppet till Åland

Finansiering denna gång fick även Emmaus Åland och ReGeneration2030.

Emmaus Åland beviljas en tvåårig finansiering på 120 000 euro, vilket är det största finansieringsbeslutet. Finansieringen kommer att möjliggöra Emmausrörelsens projekt, som illustrerar vattnets kretslopp och hur det påverkar oss och naturen omkring oss.

ReGeneration 2030-rörelsen, som består av ungdomar och unga vuxna, kommer att få 50 000 euro i finansiering för att möjliggöra bildandet av en stiftelse. Rörelsen har som mål att skapa ett mer hållbart samhälle i linje med FN:s globala mål för hållbar utveckling.

Tidigare år har Ålandsbankens Östersjöprojekt även gjort det möjligt för många startupföretag att komma igång med och utveckla sin verksamhet, och de är fortfarande väldigt viktiga för banken.

– Vi följer med stort intresse och entusiasm med utvecklingen av de startupföretag som vi finansierat och vi finns där som stöd för dem. Startups kommer även i fortsättningen att spela en viktig roll vid utdelning av finansiering via Östersjöprojektet, eftersom vi också behöver nya innovationer för att rädda Östersjön, betonar Salonius. ■

Plast hör inte hemma i haven!

Text **Miina Poikolainen** Foto **WWF Shane Gross/Shutterstock**

Omkring 70 procent av allt skräp i Östersjöområdet är plast. Det vanligaste plastskräpet i Östersjön uppstår då vi äter, dricker och röker. Men även fiskeredskap som innehåller plast dumpas i havet. Lyckligtvis kan problemet fortfarande lösas.

Föreställ dig en vacker sommardag vid ett glittrande hav: måsarna skriker och den svala brisen blåser i ansiktet. Men när du borrar ner tårna i sanden faller en skugga över den annars perfekta dagen: cigarettfimpar, kapsyler, plastpåsar och -flaskor ... Visionen är dessvärre sann.

Plastskräp är inte bara ett tillfälligt bekymmer eftersom nedbrytningen av till exempel en plastflaska i naturen tar hela 450 år och stora plastskräp, såsom fiskenät, kan behöva upp till 600 år innan de bryts helt ned i haven. Om den nuvarande takten fortsätter hotar mängden plastskräp i haven att fördubblas fram till år 2030. Redan nu finns det 150 miljoner ton plastskräp i världens hav.

Plast har massproducerats endast i cirka 60 år, men nästan hälften av den plast som för närvarande skräpar ner vår jord har producerats under de senaste tjugo åren. I grunden är plast inget dåligt material, men fram till idag har plast producerats, använts och förstörts på ett vårdslöst sätt.

”Redan nu finns det 150 miljoner ton plastskräp i världens hav.”

– Därför måste problemet nu tacklas på lagstiftningsnivå och man bör rationalisera användningen av plast globalt, säger WWF Sveriges marinexpert Metta Wiesen.

När plasten hamnar i haven orsakar den allvarlig skada på miljön, djur och människor. Till exempel kan fiskar och andra havsdjur trassla in sig i och kvävas av plastspartiklar. Plast i djurens matsmältning förorsakar en falsk mättnadskänsla och den kan till och med täppa till tarmarna. Plastskräp påverkar även användningen av marina rekreationsområden.

Sopsäck med på picknicken

Den fula sanningen är att skräp uppstår där det finns människor: upp till 80 procent av plastskräpet som når haven kommer från landbaserade källor. Det är därför mest effektivt att ta itu med problemet vid dess ursprung. Det vanligaste

plastskräpet i Östersjön uppstår då vi äter, dricker och röker. Men även fiskeredskap som innehåller plast dumpas i havet.

– Det bästa en enskild medborgare kan göra är att alltid ta med hem skräpet från picknicken och inte kasta cigarettfimpar i naturen. Var och en bör även återvinna målarfärger, byggmaterial och fiskeredskap på korrekt sätt, så att de inte hamnar i naturen, uppmuntrar Wiesen.

Omkring 70 procent av allt skräp i Östersjöområdet är plast, men det är svårt att uppskatta den totala mängden plastavfall i Östersjön. Enligt forskarnas uppskattning spolas eventuellt endast 5 procent av plastavfallet upp på stränderna, största delen hamnar slutligen på havsbotten.

– Skräpet som hittas på stränderna är därför bara toppen av isberget, konstaterar Wiesen.

I länder med välutvecklad avfallshantering, såsom Finland och USA, beror det marina plastproblemet till största delen på likgiltighet.

– Här är man kanske mer van vid att det är någon annan som tar hand om soporna. Vilket dock inte är fallet, utan skräp som kastats på gator och i naturen slutar oftast i havet dit de hamnar med avrinningsvattnet, påminner Wiesen.

Mikroplast motsvarande ett bankkort per vecka

I haven finns, förutom stora plastskräp, även små mikroplaster. Man tillsätter dem till exempel i kosmetika och målarfärger som tillsatser. Studier har visat att mikroplaster frigörs också från textilier av syntetfiber, främst från olika sorters sportkläder som tvättas ofta. I synnerhet mikroplastpartiklar från bildäck samt mikroplast som förekommer i bottenfärgers pigment hamnar med avrinningsvattnet ut i havet.

– Tack vare lagstiftning kommer lyckligtvis märkningen av dessa produkter att förbättras under de närmaste åren, vilket gör dem lättare att använda och kassera på rätt sätt. Vad gäller till exempel fiskeredskap och tobaksvaror kommer även de att omfattas av producentansvar, vilket innebär att tillverkarna blir tvungna att betala för att återvinna och eventuellt samla in använda produkter från naturen, säger Wiesen.

Mikroplaster har hittats på havsbotten och till och med i arktiska fåglars ägg. Inte ens vi människor går helt säkra från mikroplaster: en global studie som publicerades förra året visar att vi får i oss cirka 5 gram mikroplast i veckan, motsvarande vikten av ett bankkort. Effekterna av dessa mikroplaster är ännu inte kända. Dricksvatten är en av de största källorna, men mikroplaster har även hittats i många livsmedel och drycker såsom salt, honung och öl.

– Man kan reducera mikroplastbelastningen till exempel genom att minska användningen av kläder i syntetfiber, råder Wiesen.

Fortfarande finns det en hel del att göra om vi helt ska hindra plastskräp från att hamna i haven, men under tiden kan var och en agera för Östersjöns bästa.

Redan mer än 40 stater stöder det internationella avtalet om plastavfall

Att lösa problemet med plastavfall kräver samarbete, och därför kräver WWF att FN skapar ett internationellt bindande avtal, vilket senast 2030 skulle stoppa allt plastavfall från att hamna i haven. Den goda nyheten är att avtalet har fått starkt stöd från medborgare och beslutsfattare runt om i världen: för närvarande understöder fler än 1 600 000 medborgare och mer än 40 stater från EU, Stilla havet, Västindien och Norden avtalet.

Härnäst har WWF som mål att få till stånd ett förhandlingsmandat från FN för att sätta avtalet i kraft under 2023. Om det genomförs skulle det FN-drivna avtalet tvinga alla länder som skrivit under att göra konkreta minskningar i plastkonsumtionen samt handlingsplaner som anger målet för återvinningsgraden av plastavfall. Enligt WWF:s krav måste avtalets syfte vara att all begagnad plast ska återvinnas i framtiden. Avtalet bör även omfatta sätt att stödja avfallshantering i utvecklingsländerna. ■

Så här minskar du mängden plastavfall i Östersjön:

1. Kasta alltid skräp och cigarettfimpar i papperskorgen.
2. Återvinn plast.
3. Välj enkelt förpackade livsmedel och undvik att köpa onödiga plastprodukter.
4. Ät på restauranger där man använder sig av porslinskärl och undvik engångsartiklar på picknicken.
5. När du handlar, välj en tygkasse eller en plastpåse av återvunnet material och använd den som soppåse.
6. Föredra kranvatten och överväg noga köp av drycker i flaskor.
7. Välj kläder i naturfiber, överväg noga köp av nya kläder och tvätta inte kläder i onödan.
8. Minska privatbilism. En stor del av Östersjöns mikroplaster kommer från bildäckens gummismulor.

Använd den makt du har som konsument; fundera på vilka tjänster och produkter du använder. Kräv förbättringar till produkter som inte är miljövänliga, till exempel gällande överdriven användning av förpackningsmaterial.

Tips & nyheter

Nordisk småbolagsfond nyaste tillskottet bland våra fonder

I maj lanserade vi en ny fond, Ålandsbanken Nordiska Småbolag. Småbolagsfonden följer samma investeringsfilosofi som Ålandsbankens övriga fonder med huvudsaklig inriktning mot kvalitetsbolag. Placeringsuniversum är nordiska små och medelstora bolag med stabila balansräkningar, starka kassaflöden och hög lönsamhet. Fonden följer Ålandsbankens generella regler och riktlinjer avseende ansvarsfulla placeringar, och är dessutom helt vapen- och fossilfri.

Ålandsbanken Nordiska Småbolag är en aktivt förvaltad fond och strävar alltså inte mot att följa index. Fondens jämförelseindex är Carnegie Nordic Small Cap, ett index som används av de flesta fonder med likartad inriktning. Fonden förvaltas av fondbolagets aktieteam med Eric Berglund som huvudansvarig förvaltare. ■

Historisk utveckling är ingen garanti för framtida avkastning. Värdet på en fond, och den avkastning som genereras, kan både öka och minska och du kan förlora hela eller delar av det insatta kapitalet.

Ändring i spärrtjänsten StopService

Som Premium- eller Private Bankingkund har du tillgång till tjänsten StopService. Genom att registrera exempelvis dina bankkort i tjänsten kan du med ett enda telefonsamtal spärra borttappade kort. Under våren kommer det att ske förändringar i StopService. Möjligheten att registrera även övriga familjemedlemmars personliga uppgifter kommer att försvinna per den 1 juni 2020. Ändringen görs på grund av kraven i EU:s dataskyddsförordning (GDPR) gällande registrering av personliga uppgifter.

Om du har registrerat dina familjemedlemmars uppgifter i StopService kommer uppgifterna att tas bort ur dataregistret per den 1 september 2020. Du som huvudanvändare av StopService kommer fortsättningsvis att ha tillgång till tjänsten och dina redan registrerade uppgifter påverkas inte av ändringarna. ■

MOBIL BANKKOLL MED PUSH-NOTISER

Genom att aktivera pushnotiser i Mobilbanken kan du enkelt hålla koll på såväl nya meddelanden från oss som nya e-fakturor och godkända eller nekade kortköp. Utbudet av pushnotiser utökas kontinuerligt och syftet med dem är att du enklare ska ha koll på dina bankärenden. Det nyaste tillskottet är notiser som ger dig orsaken till ett nekat kortköp. Genom ett pling i mobilen får du reda på om kortköpet du nyss gjorde godkändes eller nekades. Då kan du enkelt hålla koll på att inga obehöriga använder ditt kort. Du får också en förklaring till ett nekat kortköp – du kanske behöver mata in PIN-koden eller se över kortets beloppsgränser eller regionsbegränsning för att köpet ska godkännas. Vi vet alla hur det känns att stå i kassakön och försöka klura ut varför köpet inte går igenom – nu har du möjlighet att få svar på frågan i realtid – direkt i din mobil.

PS. Pushnotiserna hittar du via *Inställningar*.

Nytt i Mobilbanken

Blippa eller inte blippa
Nu kan du själv välja om du vill ha möjlighet att blippa dina små kortköp. Logga in i Mobilbanken, gå in via *Kort > Hantera kort* och aktivera eller avaktivera kontaktlösa betalningar för ditt kort.

Förenklat betalningsflöde
Enligt önskemål har vi också förenklat betalningsflödet i Mobilbanken – nu kan du göra BG-/PG-betalningar och överföringar direkt till nya mottagare. ■

Därför måste du kontrollera dina uppgifter regelbundet

Var kommer dina pengar ifrån? Vad tjänar du? Är du skattskyldig utanför Sverige? Det är frågor banken ställer till dig med jämna mellanrum. Orsaken är inte misstänksamhet – utan att penningtvättslagen kräver att vi har koll på våra kunder. Med hjälp av dessa frågor kan vi motverka att våra tjänster används exempelvis till penningtvätt och finansiering av terrorism.
Du som använder Internetkontoret och Mobilbanken kommer framöver att stöta på en uppmaning att kontrollera, och vid behov, uppdatera dina uppgifter i samband med att du loggar in. Som bank måste vi regelbundet be dig att se över dina uppgifter. Om du inte gör det, kommer dina digitala tjänster att spärras – det kan låta tufft, men genom att ha aktuella och korrekta uppgifter om dig säkerställer vi att vi följer de lagar och regelverk som gäller oss. Då kan vi också fortsättningsvis erbjuda dig säkra banktjänster.

Du behöver inte själv ha koll på när det är dags för den regelbundna uppdateringen av dina uppgifter. I samband med att du loggar in till Internetkontoret eller Mobilbanken kommer du att få en påminnelse om att se över informationen vi har om dig. Då klickar du dig vidare till sidan med dina uppgifter, kontrollerar att de är korrekta och gör eventuella korrigeringar. Det tar inte mer än ett par minuter av din tid – och vi tackar för ditt samarbete! ■

5 frågor till Peter Wiklöf

1 I december undertecknade Ålandsbanken FN:s principer för ansvarsfull bankverksamhet, men vad betyder det i praktiken?

Det betyder att vi åtagit oss att jobba hårdare med analys, uppföljning och målsättningar i vårt hållbarhetsarbete. Det första steget i detta arbete är att genomlysa hela vår verksamhet utgående från FN:s 17 hållbarhetsmål och dess 169 delmål. Var bidrar vi positivt och var är vårt bidrag negativt. Detta arbete pågår för närvarande hos oss och kommer att resultera i nya målsättningar för oss att leva upp till.

2 100-årsfirandet är slut och det hundrade året var också det mest framgångsrika i bankens historia – vad är framgångsreceptet?

– Att vi håller fast vid våra kärnvärderingar samtidigt som vi är nyfikna på förändring. Vi fortsätter erbjuda det vi alltid har erbjudit: den lilla bankens omsorg med den stora bankens utbud. Samtidigt som vi är den mest traditionella banken, är vi en pionjär inom till exempel fintech. Tack vare vår storlek kan vi vara snabbfotade, må det sedan handla om att se möjligheter i fintech eller att engagera sig i ett friskare Östersjön.

3 Partnersamarbeten är sedan länge en viktig del i Ålandsbankens verksamhet. Det finns ett nytt affärsområde som fokuserar just på detta. Berätta mer!

Verksamheten inom våra partnersamarbeten har vuxit de senaste åren och för att garantera en fortsatt effektiv tillväxt och drift såg vi att området behöver få en egen organisation som fokuserar på just dessa kunder. Den senaste samarbetspartnern är det nya hypoteksbolaget som vi håller på att sätta upp i Sverige tillsammans med Ikano Bank, ICA Banken och Söderberg & Partners. Vi ser en stor och spännande potential i både befintliga och nya samarbeten.

4 Ålandsbanken bedriver så kallad samhällsviktig verksamhet, ett begrepp som under coronakrisen blivit bekant för de flesta. Vad betyder det egentligen?

Vårt samhälle måste fungera även vid samhällsstörningar, det vill säga olyckor, kriser eller krig. För att kunna upprätthålla samhällets funktionalitet oavsett störning är vissa verksamheter viktigare än andra – de är samhällsviktiga. Exempel på samhällsviktiga funktioner är energiförsörjning, hälso- och sjukvård, information och kommunikation, finansiella tjänster, transport mm. Som bank är det viktigt att vi kan säkerställa att bland annat betalningar, tillgång till kontanter, centrala betalningssystemet och värdepappershandel fungerar trots rådande omständigheter.

5 Det blir en annorlunda semester i år. Vad står på agendan för dig?

Åland är fantastiskt på sommaren vilket gör att det är svårt att locka mig härifrån under denna tid. Men det är nog klart i övrigt att ”hemestra” är ett bra tillfälle att stöda lokal företagsverksamhet, inte bara i dessa tider utan det kanske blir framtidens svar på mer hållbar turism.

ÅLANDSBANKEN

ÅLANDSBANKEN ABP

HUVUDKONTOR:
Nygatan 2, Mariehamn
Åland
Telefon +358 204 29 011 (växel)
www.alandsbanken.se

SVERIGE
Chef Magnus Johansson
Telefon 08 791 48 00
magnus.johansson@alandsbanken.se
www.alandsbanken.se

Stockholm
Stureplan 19
Telefon 08 791 48 00

Göteborg
Chef Eva Bengtsson
Telefon 031 333 45 00
eva.bengtsson@alandsbanken.se
Kungsportsavenyen 1

Malmö
Chef Jonny Björklund
Telefon 040 600 21 00
jonny.bjorklund@alandsbanken.se
Carlsgatan 3

Private Banking
Chef Christian Lindahl
Telefon 08 791 48 97
christian.lindahl@alandsbanken.se
Stureplan 19

Premium Banking
Chef Fredrik Svennersjö
Telefon 08 791 24 01
fredrik.svennersjo@alandsbanken.se
Stureplan 19

Innehållet i denna trycksak utgör allmän information och inte finansiell rådgivning till enskild person. Även om Ålandsbanken har strävat efter att verifiera informationen kan det inte garanteras att denna i alla avseenden är korrekt, fullständig eller rättvisande. Informationen tar inte hänsyn till enskild persons specifika ekonomiska eller skattemässiga situation. Finansiell rådgivning bör sökas från kvalificerad rådgivare innan någon konkret transaktion genomförs eller handling vidtas. Alla prognoser är förenade med osäkerhet och det faktiska utfallet kan bli ett annat än prognosen. Värdet på finansiella instrument kan variera och reduceras och för vissa även bli negativt. Ålandsbanken friskriver sig från ansvar för samtliga skador och förluster, såväl direkta som indirekta, som kan uppstå i anledning av informationen. Informationen är skyddad av upphovsrätt och får inte utan Ålandsbankens tillstånd kopieras, distribueras eller publiceras. Tvister i anledning av informationen ska prövas enligt svensk rätt av svensk domstol exklusivt.

B-porto betalt

Nordiska Småbolag – ny fond med fokus på små kvalitetsbolag

Ålandsbanken Nordiska Småbolag är en ny aktivt förvaltad aktiefond som placerar i nordiska noterade små och medelstora kvalitetsbolag. Fondens fokus är finansiellt stabila och lönsamma småbolag med god tillväxtpotential.

Fonden följer Ålandsbankens generella regler och riktlinjer avseende ansvarsfulla placeringar, och är dessutom helt vapen- och fossilfri. Ålandsbanken Fondbolag förvaltar fonden med Eric Berglund som huvudansvarig förvaltare.

Läs mer om Nordiska Småbolag och se hela vårt fondutbud på *www.alandsbanken.se/fonder*

* Historisk utveckling är ingen garanti för framtida avkastning. De pengar som placeras i fonden kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det insatta kapitalet.

ÅLANDSBANKEN

Vi går vår egen väg